

На основу члана 36. тачка 25) и члана 128. став 1. Статута града Зрењанина ("Службени лист града Зрењанина", бр. 17/20 - пречишћен текст и 7/23), Скупштина града Зрењанина на седници одржаној дана 29.02.2024. године, донела је

ЗАКЉУЧАК

I. УСВАЈА СЕ Стратегија за младе средњег Баната за период 2024-2030.

II. ЗАКЉУЧАК ДОСТАВИТИ:

- Председнику општине Житиште,
- Председнику општине Сечањ,
- Председнику општине Нови Бечеј,
- Председнику општине Нова Црња и
- Архиви.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД ЗРЕЊАНИН
СКУПШТИНА ГРАДА
Број: 000661591 2024 09178 004 047 000 001 04 015
Дана: 29.02.2024. године
ЗРЕЊАНИН

Град Зрењанин,
Општина Нови Бечеј, Општина Нова Црња, Општина Житиште и
Општина Сечањ

**СТРАТЕГИЈА ЗА МЛАДЕ СРЕДЊЕГ БАНАТА
ЗА ПЕРИОД 2024-2030.**

Зрењанин, јануар 2024.

Садржај

Листа скраћеница	...	2
1. Увод	...	3
2. Подаци о релевантним планским документима и правном оквиру	...	4
3. Опис постојећег стања	...	7
4. Дефинисање жељене промене	...	39
5. Дефинисање циљева	...	40
6. Идентификовање мера	...	44
7. Извештај о анализи мера	...	50
8. Идентификовање механизма за спровођење мера	...	53
9. Одређење начина оцене постигнутих резултата	...	54
10. Одређење начина извештавања о резултатима	...	55
11. Информације о резултатима спроведених консултација	...	56
12. Процена финансијских средстава	...	57
13. Процена финансијских ефеката реализације сваке од мера	...	58
14. Информација о прописима које би требало донети/изменити	...	58
15. Акциони план	...	59

Листа скраћеница

АПВ	- Аутономна покрајина Војводина
АПР	- Агенција за привредне регистре
ВШУ	- Високошколска установа
ЕУ	- Европска унија
ЖИ	- Житиште
ЗР	- Зрењанин
ЈЛС	- Јединица локалне самоуправе
ЈКП	- Јавно комунално предузеће
ЈУ	- Јавна установа
КУД	- Културно-уметничко друштво
КЦЗР	- Културни центар Зрењанин
КЗМ	- Канцеларија за младе
МЗ	- Месна заједница
НБ	- Нови Бечеј
НВО	- Невладина организација
НСЗ	- Национална служба за запошљавање
НЦ	- Нова Црња
ОСИ	- Особе са инвалидитетом
ОШ	- Основна школа
ПТД	- Пројектно-техничка документација
ПУ	- Полицијска управа
РЗС	- Републички завод за статистику
РС	- Република Србија
РСД	- Динар Републике Србије
СБО	- Средњобанатски округ
СЕЧ	- Сечањ
СС	- Спортски савез
СШ	- Средња школа
УКУ	- Управа за капитална улагања АПВ
ЦК	- Црвени крст

1. Увод

Закон о младима („Службени гласник РС”, број 50/11), дефинише оквире и услове за подршку младима у организовању, друштвеном деловању, развоју и остваривању потенцијала на личну и друштвену добробит, структуре омладинског сектора, права, обавезе и одговорности у зависности од одговарајућег нивоа власти, афирмацију аутономије омладинских удружења, удружења за младе, савеза и кровних савеза. Закон јасно дефинише јавни интерес у областима омладинског сектора на републичком, покрајинском и локалном нивоу. Када је у питању локални ниво, Закон утврђује да се финансирање потреба и интереса младих у јединици локалне самоуправе врши у складу са интересима и потребама сваке ЈЛС посебно, као и њеним економским могућностима. С друге стране, Закон о локалној самоуправи јасно дефинише надлежности у области омладинске политике.

Разлози за доношење Стратегије за младе Средњег Баната за период 2024-2030. налазе се у чињеничном стању и потребама младих за спровођење јединствене омладинске политике у Средњем Банату.

Сагледавајући стање у области омладинске политике, и увиђајући хитност предузимања одлучнијих корака у правцу побољшања положаја младих у Средњем Банату, челници ЈЛС из Средњобанатског округа, на челу са Градом Зрењанином, иницирали су доношење Стратегије која треба да да одговоре на кључна питања која муче ову популацију. У уобличавању идеје, која се накнадно форматизовала у облику Стратегије, од самог почетка активно је учествовао и Регионални центар за друштвено-економски развој – Банат, пружајући техничку подршку.

Проблеми са којима се суочавају млади су веома шаролики и често су решења изван њихових могућности. С обзиром да су млади, економски и емоционално врло осетљива категорија у укупној популацији, а истовремено веома значајна за будућност друштва, неопходно је да им се посвети посебна пажња. У прилог овој констатацији иду и неповољни демографски, али и економски показатељи на територији Средњег Баната, а управо у популацији младих лежи решење тих проблема.

Овај документ јавне политике се по први пут доноси у форми стратегије која обухвата област Средњег Баната. До сада се проблематика младих третирала локалним акционим плановима, које су ЈЛС, у сарадњи са својим канцеларијама за младе, доносиле понаособ и за различите периоде. Овакав појединачни, неусаглашен приступ се показао неефикасним и нефективним, и за последицу није имао значајније побољшање положаја младих.

У изради Стратегије учешће су, поред представника из градске и општинских управа, узели и најзначајнији чиниоци који учествују у изградњи миљеа у којем живе и функционишу млади. Пре свих, то су: Канцеларије за младе из свих ЈЛС, затим установе културе, спортски савези, градска и општинске организације Црвеног крста, Саветовалиште за младе, филијале НСЗ у Зрењанину, као и представници организација цивилног сектора. Поред њих, учешће су узели и представници из образовних установа и центара за социјални рад који су дали значајан допринос у садржају овог Документа.

Реализацијом мера и активности дефинисаних у овој стратегији, планирано је да се унапреде селектовани индикатори, који ће за последицу имати унапређење положаја младих на територији Средњег Баната.

2. Подаци о релевантним планским документима и правном оквиру

Правни основ који прописује надлежност за доношење Стратегије за младе средњег Баната за период 2024 -2030 (у даљем тексту: Стратегије) произилази из позитивног законодавства релевантног за област омладинске политике, како на државном, покрајнском тако и на локалном нивоу, и обухвата следеће законе:

- **Закон о младима** („Службени гласник РС”, број 50/11 и 116/22 – др. закон), којим се дефинишу оквири и услови за подршку младима у организовању, друштвеном деловању, развоју и остваривању потенцијала на личну и друштвену добробит, структуре омладинског сектора, права, обавезе и одговорности у зависности од одговарајућег нивоа власти, афирмација аутономије омладинских удружења, удружења за младе, савеза и кровних савеза. Између осталог, у Члану 16 се дефинише положај и улога Савета за младе, а у Члану 18 се дефинише положај и улога Канцеларије за младе.
- **Закон о волонтирању Републике Србије** („Службени гласник РС”, број 36/10), којим се уређују основни појмови у вези са волонтирањем, начела волонтирања, уговор о волонтирању, права и обавезе волонтера и организатора волонтирања ... Једно од начела овог закона је прописано Чланом 8, где се дефинише начело заштите омладине. Овај закон је од велике важности, нарочито за младе, јер, између осталог омогућује колико-толико формалан ангажман, без заснивања радног односа, па се млади могу полако, на овај начин, увести у свет рада.
- **Закон о спорту** („Службени гласник РС”, број 10/16), који између осталог, уређује „права и обавезе **спортиста и осталих физичких лица у систему спорта ...** општи интерес и потребе и интересе грађана у области спорта, школски и универзитетски спорт ...”. Тако се у Члану 4, између осталог прописује, да ће Република Србија, аутономна покрајина и ЈЛС, као и организације у области спорта нарочито предузимати активности на повећању учешћа младих у спорту. У Члану 112, између осталог, прописује се да је општи интерес у области спорта, и унапређење спортске рекреације, промоција и подстицање бављења спортом свих грађана Републике Србије, а нарочито деце, жена, младих и особа са инвалидитетом.
- **Закон о култури** („Службени гласник РС”, број 72/09, 13/16, 30/16 - испр., 6/20, 47/21 и 78/21), који између осталог, уређује општи интерес у култури, начин остваривања општег интереса у култури и обављање културних делатности,. Тако се у Члану 6, између осталог, прописује да је општи интерес у културу, и подстицање младих талената у области културног и уметничког стваралаштва, као и подстицање дечијег стваралаштва и стваралаштва за децу и младе у култури.
- **Закон о планском систему Републике Србије** („Службени гласник РС”, бр. 30/18), којим се уређује плански систем РС, односно управљање системом јавних политика и средњорочно планирање, врсте и садржина планских докумената које у складу са својим надлежностима предлажу, усвајају и спроводе сви учесници у планском систему, међусобна усклађеност планских докумената, поступак утврђивања и спровођења јавних политика и обавеза извештавања о спровођењу планских

докумената, као и сходна примена обавезе спровођења анализе ефеката на прописе и на вредновање учинака тих прописа. Од посебног значаја су Члан 11, Члан 12 и Члан 13, који, редом, дефинишу појам, врсте и садржину Стратегије.

- **Уредба о структури, методологији израде, начину усклађивања развојних докумената, начину спровођења јавне расправе, као и начину и роковима излагања на јавни увид развојних докумената регионалног развоја** („Службени гласник РС“, број 15/2011), у којој се „ближе уређује структура, методологија израде, начин усклађивања развојних докумената, начин спровођења јавне расправе, као и начин и рокови излагања на јавни увид развојних докумената регионалног развоја“. У Члану 8, 9, 10 и 11 се прописује организација процеса израде развојних докумената, кроз три фазе: припремни, стратешки и оперативни део.
- **Уредба о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика** („Службени гласник РС“, број. 8/19), према којој се „ближе уређује методологија управљања јавним политикама а нарочито обим, процес и контрола спровођења анализе ефеката приликом израде докумената јавних политика и прописа, као ...“. Од посебног значаја је Члан 55, који прописује обавезне делове садржаја стратегије као документа јавне политике.

Током израде Стратегије, у циљу усклађивања, пре свих, консултована су следећа планска документа:

- **Национална стратегија за младе за период од 2015. до 2025. године** („Службени гласник РС“, број 22/15), која дефинише девет стратешких циљева као жељених, промењених стања када су у питању млади у областима од интереса за младе, и то: запошљивост и запосленост младих жена и мушкараца; квалитет и могућности за стицање квалификација и развој компетенција и иновативност младих; активно учешће младих жена и мушкараца у друштву; здравље и благостање младих жена и мушкараца; услови за развијање безбедносне културе младих; подршка друштвеном укључивању младих из категорија у ризику од социјалне искључености; мобилност, обим међународне сарадње младих и подршка младим мигрантима; систем информисања младих и знање о младима; као и коришћење и учешће младих у креирању културних садржаја.
- **Стратегија развоја здравља младих у Републици Србији** („Службени гласник РС“, број 104/06), која у погледу унапређења здравља младих, укључујући и оспособљавање младих за бригу о сопственом здрављу, препознаје неколико кључних опредељења као што су: промоција здравља младих и примарна превенција, развој партнерских односа и јачање законске регулативе. Нарочито је истакнута потреба да се свим младим људима обезбеди сет здравствених услуга које су: поверљиве и квалитетне, засноване на потребама младих, а које обављају мотивисани, пријатељски расположени и едуковани здравствени радници у безбедном окружењу за младе и у чијем планирању, спровођењу, праћењу и оцењивању млади имају кључну улогу.
- **Стратегија запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године**, („Службени гласник РС“, бр. 18/21 и 36/21 – исправка) за свој општи циљ има Успостављен стабилан и одрживи раст запослености заснован на знању и

достојанственом раду, чији ће се степен достизања између осталог мерити и повећањем стопе запослености и стопе активности младих жена и мушкараца, као и смањењем стопе незапослености младих жена и мушкараца. Поред наведеног, посебан циљ - Унапређен положај незапослених лица на тржишту рада, предвиђа умањење стопа NEET за младе, као и платног јаза између младих мушкараца и жена. Наведена стратегија, као посебну меру предвиђа Побољшање положаја младих на тржишту рада, а поред ње предвиђа и унапређење услуга каријерног вођења и саветовања за младе, унапређење заштите младих са статусом детета без родитељског старања, односно незапослених младих који су били у домском смештају, хранитељским и старатељским породицама, унапређење и проширење обука и радних пракси за повећање запошљивости младих, итд.

- **План развоја АП Војводине 2023-2030. године** („Службени лист АП Војводине”, број 16/2023), који у оквиру свог развојног правца 4: Интеркултурална Војводна по мери грађана, поставља ЦИЉ 10. Успостављено доступно и функционално образовање, као и целоживотно учење усклађено с потребама тржишта рада и изазовима технолошког развоја, са припадајућом мером МЕРА 10.3. Унапређивање запошљивости младих и њихових компетенција и стварање културе и доступности целоживотног учења.
- **План развоја града Зрењанин за период 2023-2030. године**, у оквиру свог развојног правца 4: Снажна друштвена кохезија, предвиђа приоритетни циљ 5.3. Град по мери грађана, са мером 5.3.3. Унапређење положаја младих – једнаке шансе за све.
- **План развоја општине Нови Бечеј** за период 2022-2032. године, у којем је идентификован Стратешки циљ 1.2: Развијени капацитети/садржаји за задовољавање друштвених потреба становништва, у оквиру којег се налазе и програми: 1.2.4 Развој услова и подизање квалитета услуга у сфери културе, и 1.2.5 Развој услова за бављење спортом, који се могу довести у везу са побољшањем услова живота младих.
- **Планови развоја општина Нова Црња, Житиште, Сечањ за период 2022-2030. године**, имају као један од три приоритетна циља и циљ 3 дефинисан као Ублажавање негативних демографских трендова (у случају општине Нова Црња), односно Ублажавање тренда депопулације Општине (у случају општина Житиште и Сечањ), са припадајуће две мере: Мера 3.1. Подршка младим брачним паровима и Мера 3.2 Успостављање механизма за задржавање и привлачење младих и образованих људи, у случају све три општине.
- **Средњорочни планови развоја општина Нови Бечеј, Нова Црња, Житиште и Сечањ за период 2022-2030. године**, у којима су прецизиране активности ЈЛС које се планирају реализовати у том периоду. Од посебног значаја за ову Стратегију су активности које се односе на спорт и културу, у оквиру којих су планиране и конкретне инфраструктурне активности.
- **Акциони планови за младе** града Зрењанина, општине Нови Бечеј, општине Нова Црња, општине Житиште и општине Сечањ, а који су плански третирали проблематику младих у локалној заједници.

3. Опис постојећег стања

3.1. Профил локалне заједнице

3.1.1. Административни и географски положај

Средњи Банат је у данашњем административном уређењу Србије територија коју покрива Средњобанатски управни округ, односно Град Зрењанин који је истовремено и седиште Округа, са 4 гравитирајуће општине: Нови Бечеј, Нова Црња, Житиште и Сечањ. Географски, Средњи Банат се на северу „граничи“ са Севернобанатским округом, на западу се „граничи“ са Јужнобачким округом, на југу се „граничи“ са Јужнобанатским округом, док је на истоку државна граница са Румунијом.

Удаљеност Зрењанина, као седишта Округа, у друмском саобраћају, од већих центара је следећа:

- Београд	70 км
- Нови Сад	50 км
- Темишвар	94 км
- Сегедин	165 км

3.1.2. Општи подаци о становништву

Подручје Средњег Баната, које покривају пет ЈЛС: Зрењанин, Нови Бечеј, Нова Црња, Житиште и Сечањ је по својој структури становништва мултикултурално подручје. Према Попису из 2022. године највећи удео је Срба (73,43%), затим Мађара (10,00%), па Рома (3,77%), Румуна (2,07%) и Словака (1,01%). Интересантан је податак да се близу 7% пописаних није определило по националној основи.

По проценама Републичког завода за статистику, на подручју Средњег Баната у 2022. године живи 158.367 становника. Ово представља пад од 13,90 % у односу на укупан број становника у 2002. године. Међутим, за ову Стратегију од нарочитог значаја је пад удела младих у укупној популацији, у посматраном периоду, са 19,72% на 14,76%.

У *Табели 3.1.* дато је кретање броја становника у Средњем Банату 2002., 2012. и 2022. године, са освртом на популацију младих.

Табела 3.1: Кретање броја становника у Средњем Банату, 2002., 2012, 2022. год., са освртом на популацију младих

Старосне групе	2002.	2012.	2022.	2002. (%)	2012. (%)	2022. (%)
Укупно	208.103	186.013	158.367			
0	1.924	1.593	1.406	0,92	0,86	0,89
1-4	7.455	6.619	5.920	3,58	3,56	3,74
5-9	11.172	8.901	7.547	5,37	4,79	4,77
10-14	12.634	8.945	7.718	6,07	4,81	4,87
15-19	13.746	10.801	7.930	6,61	5,81	5,01
20-24	14.008	11.554	7.326	6,73	6,21	4,63
25-29	13.287	11.639	8.116	6,38	6,26	5,12
30-34	12.892	11.915	8.823	6,20	6,41	5,57
35-39	14.374	12.142	9.901	6,91	6,53	6,25
40-44	14.859	12.222	10.738	7,14	6,57	6,78
45-49	17.237	13.555	11.066	8,28	7,29	6,99
50-54	16.240	13.935	11.062	7,80	7,49	6,99
55-59	11.303	15.745	12.171	5,43	8,46	7,69
60-64	12.661	14.322	12.168	6,08	7,70	7,68
65-69	12.812	9.341	12.947	6,16	5,02	8,18
70-74	10.480	9.123	10.694	5,04	4,90	6,75
75-79	6.773	7.433	5.900	3,25	4,00	3,73
80-84	3.002	4.299	4.221	1,44	2,31	2,67
85 и више	1.244	1.929	2.713	0,60	1,04	1,71

Извор: РЗС, <https://data.stat.gov.rs/Home/Result/18010602?languageCode=sr-Cyrl>

3.2. Положај младих у Средњем Банату

3.2.1. Положај младих у оквиру градске/општинских управа

Локалне самоуправе на територији Средњег Баната, већ дужи низ година посебну пажњу посвећују младима, али и омладинској политици. То се јасно види из подршке у изради и имплементацији ЛАП-ова у свих 5 ЈЛС, али и у својим плановима развоја, где су млади препознати као друштвена категорија којој се мора посветити дужна пажња, с циљем унапређења њиховог положаја.

Поред тога, тзв. „омладинска политика“ се распознаје, углавном, у оквиру програма 14 под називом „Развој спорта и омладине“, шифра 1301 сектор спорт и омладина, финансијских средстава предвиђених буџетом Града/општине.

- **Зрењанин**

У граду Зрењанин, у оквиру градске администрације за питања младих је задужен Помоћник Градоначелника за омладину, спорт и туризам.

У *Табели 3.2* дат је преглед кретања финансијских средстава усмерених „за младе“ у граду Зрењанин, у периоду 2019-2023. године.

Табела 3.2: Кретање планираних буџетских средстава усмерених „за младе“ у Граду Зрењанину, период 2019-2023. год.

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Планирани буџет (мил. РСД)	5.610	5.499	6.450	6.682	7.120
Подршка младима (мил. РСД)	355	88	130	433	181
Удео у укупном буџету (%)	6,3	1,6	2,0	6,5	2,5
Ученичке стипендије (мил. РСД)	3,0	5,0	7,0	7,0	6,0
Студентске стипендије (мил. РСД)	6,0	7,0	10,0	18,0	15,0
Регресирање трошкова превоза, смештаја и исхране за ученике (мил. РСД)	25,0	12,0	20,0	32,0	35,0
Спортски програми (мил. РСД)	111,0	74,0	133,0	131,0	127,0

Извор: Службени лист града Зрењанин (17/2019, 31/2020, 22/2021, 32/2022, 14/2023)

- **Нови Бечеј**

У општини Нови Бечеј, у оквиру општинског већа за питања младих нема посебне функције, већ се та питања најчешће односе на послове члана Општинског већа задуженог за образовање и просвету.

У *Табели 3.3* дат је преглед кретања финансијских средстава усмерених „за младе“ у општини Нови Бечеј, у периоду 2019-2023. године.

Табела 3.3: Кретање планираних буџетских средстава усмерених „за младе“ у Општини Нови Бечеј, период 2019-2023. год.

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Планирани буџет (мил. РСД)	1.731	1.778	1.197	1.264	1.736
Подршка младима (мил. РСД)	48	53	49	49	60
Удео у укупном буџету (%)	2,77	2,98	4,09	3,87	3,45
Ученичке стипендије (мил. РСД)	-	-	-	-	-
Студентске стипендије (мил. РСД)	3,00	4,00	4,00	4,00	6,00
Регресирање трошкова превоза, смештаја и исхране за ученике (мил. РСД)	25,00	17,00	22,00	29,00	43,00
Спортски програми (мил. РСД)	9,60	13,95	12,86	13,73	14,30

Извор: ОУ Нови Бечеј

- **Нова Црња**

У општини Нова Црња, у оквиру ЈЛС за питања младих је задужен члан Општинског већа задужен за омладину, спорт и образовање.

У *Табели 3.4* дат је преглед кретања финансијских средстава усмерених „за младе“ у општини Нова Црња, у периоду 2019-2023. године.

Табела 3.4: Кретање планираних буџетских средстава усмерених „за младе“ у Општини Нова Црња, период 2019-2023. год.

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Планирани буџет (мил. РСД)	577,2	474,9	563,9	708,4	945,8
Подршка младима (мил. РСД)	35,0	35,0	35,0	36,0	40,0
Удео у укупном буџету (%)	6,1	7,4	6,2	5,1	4,2
Ученичке стипендије (мил. РСД)	-	-	0,2	1,8	2,7
Студентске стипендије (мил. РСД)	0,4	0,5	0,9	1,1	1,4
Регресирање трошкова превоза, смештаја и исхране за ученике (мил. РСД)	23,8	12,4	15,2	16,6	21,0
Спортски програми (мил. РСД)	10,0	10,0	16,0	16,0	16,0

Извор: ОУ Нова Црња

- **Житиште**

У општини Житиште, у оквиру општинске администрације, за питања младих је задужен Помоћник председника општине за туризам, омладину, спорт и културу.

У *Табели 3.5* дат је преглед кретања финансијских средстава усмерених „за младе“ у општини Житиште, у периоду 2019-2023. године.

Табела 3.5: Кретање планираних буџетских средстава усмерених „за младе“ у Општини Житиште, период 2019-2023. год.

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Планирани буџет (мил. РСД)	662,1	650,8	894,6	1.313,2	831,9
Подршка младима (мил. РСД)	0,157	0,586	0,586	0,843	0,880
Удео у укупном буџету (%)	0,02	0,09	0,07	0,06	0,11
Ученичке стипендије (мил. РСД)	3,20	1,42	1,83	1,46	2,15
Студентске стипендије (мил. РСД)	3,19	3,52	4,17	4,12	3,34
Регресирање трошкова превоза, смештаја и исхране за ученике (мил. РСД)	6,00	7,60	4,65	5,01	3,85
Спортски програми (мил. РСД)	17,53	18,13	23,59	25,67	22,87

Извор: Службени лист општине Житиште (42/2018, 44/2019, 42/2020, 54/2021, 34/2022)

- **Сечањ**

У оквиру Општинског већа за питања из области омладинске политике надлежан је општински већник за спорт и омладину.

У *Табели 3.6* дат је преглед кретања финансијских средстава усмерених „за младе“ у општини Сечањ, у периоду 2019-2023. године.

Табела 3.6: Кретање планираних буџетских средстава усмерених „за младе“ у Општини Сечањ, период 2019-2023. год.

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Планирани буџет (мил. РСД)	706,9	603,9	826,5	950,3	915,1
Подршка младима (мил. РСД)	0,60	0,22	0,42	0,84	0,70
Удео у укупном буџету (%)	8,5	3,6	5,1	8,5	7,6
Ученичке стипендије (мил. РСД)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Студентске стипендије (мил. РСД)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Регресирање трошкова превоза, смештаја и исхране за ученике (мил. РСД)	6,2	3,0	4,3	5,2	9,8
Спортски програми (мил. РСД)	15,6	13,5	15,1	24,6	18,9

Извор: ОУ Сечањ

3.2.2. Канцеларије за младе

На територији сваке од 5 ЈЛС у Средњобанатском округу формирана је Канцеларија за младе (у наставку: КЗМ). КЗМ, као део градске/општинских управа, су административна тела која воде системску бригу о младима на локалном нивоу и одговорне су за спровођење локалне омладинске политике. Град/општине оснивају канцеларију за младе како би обезбедили услове за активно учествовање младих у животу и раду локалне заједнице, али и оснаживање креативног испољавања младих. У складу са тиме, оне спроводе конкурс за реализацију акционог плана за младе, обезбеђују подршку у раду Савета за младе и другим општинским телима. У прегледу по ЈЛС, уочава се да неке од КЗМ немају сопствене буџете којима би располагали, па своје активности финансирају на алтернативне начине.

- **Зрењанин**

Од свог оснивања 2008. године, Канцеларија за младе Зрењанин је реализовала бројне појединачне, али и активности које су биле саставни део неких пројеката. До данас, Канцеларија је укупно реализовала 274 пројекта. Међу најзначајније реализоване пројекте свакако да се убрајају: Симулација саобраћајних незгода и поступање младих у таквим

приликама, Превенција злоупотребе психоактивних супстанци и анаболичких стероида код младих, Превенција репродуктивног здравља, Караван културе говора - Изражајност, Волонтирање у ванредним ситуацијама. Сви пројекти КЗМ Зрењанин су се финансирали из широког спектра донатора, а најзначајнији су: Министарства и екретаријати АПВ, OSCE мисија у Србији, Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“, Народна банка Србије, Швајцарска амбасада, Београдска отворена школа БОШ. КЗМ је у сарадњи са свим релевантним локалним актерима, израдила Локални акциони план за младе града Зрењанина 2018-2021. године.

Унија ученичких парламената средњих школа града Зрењанина је волонтерски сервис Канцеларије за младе града Зрењанина који чине представници ученичких парламената средњих школа са територије града Зрењанина. Циљеви Уније су, између осталог: заштита права средњошколаца, афирмација младих даровитих ученика, промоција стваралачких вредности и квалитетног културног живота, волонтирање у заједници.

У *Табели 3.7.* дат је преглед важнијих параметара рада Канцеларије.

Табела 3.7: Преглед важнијих параметара рада Канцеларије за младе града Зрењанин

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Буџет Канцеларије (мил. РСД)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Број ангажованих по уговору	3	3	3	3	3
Просечан број волонтера	120	15	27	63	90
Број реализованих пројеката	4	0	0	4	16
Број спроведених акција	69	10	14	42	31

Извор: Канцеларија за младе града Зрењанин

- **Нови Бечеј**

Од свог оснивања 2017. године, КЗМ општине Нови Бечеј је реализовала бројне појединачне, али и активности које су биле саставни део неких пројеката. До данас, Канцеларија је укупно реализовала 5 пројеката. Међу најзначајније реализоване пројекте свакако да се убрајају пројекти који се односе на оснивање и оснаживање Канцеларије за младе и то пројекат под називом „Учи и дружи се“ и „Снага омладине“ који су се финансирали из буџета Покрајинског секретаријата за спорт и омладину АПВ, као и пројекат „Формирање омладинског клуба у општини Нови Бечеј, подржаног од стране Министарства омладине и спорта Републике Србије.

Канцеларија је у сарадњи са свим релевантним локалним актерима, израдила Локални акциони план за младе општине Нови Бечеј за који период од 2014. до 2020. године.

У *Табели 3.8.* дат је преглед важнијих параметара рада Канцеларије.

Табела 3.8: Преглед важнијих параметара рада Канцеларије за младе општине Нови Бечеј

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Буџет Канцеларије (мил. РСД)	0,445	0,445	0,050	0,050	0,000
Број ангажованих по уговору	1	1	2	2	2
Просечан број волонтера	15	15	10	8	5
Број реализованих пројеката	2	2	1	0	0
Број спроведених акција	12	10	8	4	3

Извор: Канцеларија за младе општине Нови Бечеј

- **Нова Црња**

Од свог оснивања 2008. године, Канцеларија за младе Нова Црња је реализовала бројне појединачне, али и активности које су биле саставни део неких пројеката. До данас, Канцеларија је укупно реализовала 15 пројеката. Међу најзначајније реализоване пројекте свакако да се убрајају Летње омладинске занимљивости, Млади, младима и Укључи се и брини, а свакако најзначајнији је SHAPE финасиран од стране ЕУ у сарадњи са Међународном организацијом за миграцију, у оквиру којег је и основана Канцеларија.

Канцеларија је у сарадњи са свим релевантним локалним актерима, израдила Локални акциони план за младе за период од 2016-2020. године

У *Табели 3.9.* дат је преглед важнијих параметара рада Канцеларије.

Табела 3.9: Преглед важнијих параметара рада Канцеларије за младе општине Нова Црња

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Буџет Канцеларије (мил. РСД)	0.162	0	0	0.550	0.450
Број ангажованих по уговору	0	0	0	1	1
Просечан број волонтера	10	10	7	7	7
Број реализованих пројеката	0	2	1	0	1
Број спроведених акција	0	2	2	0	1

Извор: Канцеларија за младе општине Нова Црња

- **Житиште**

Од свог оснивања 2010. године, Канцеларија за младе општине Житиште је реализовала бројне појединачне, али и активности које су биле саставни део неких пројеката. До данас, Канцеларија је укупно реализовала 9 пројеката. Међу најзначајније реализоване пројекте свакако да се убрајају: Инфо дан - изабери своју будућност (2019. године), подржан од Покрајинског секретаријата за спорт и омладину АПВ, као и Информације се - Сурфуј безбедно (2022. године), такође подржаног од Покрајинског секретаријата за спорт и омладину АПВ.

Канцеларија је у сарадњи са свим релевантним локалним актерима, најпре израдила Локални акциони план за младе за период 2011-2013. године, а недавно и Локални акциони план за младе општине Житиште за период од 2023. до 2027. године.

У *Табели 3.10.* дат је преглед важнијих параметара рада Канцеларије.

Табела 3.10: Преглед важнијих параметара рада Канцеларије за младе, Житиште

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Буџет Канцеларије (мил. РСД)	0,510	0,529	0,529	0,705	0,705
Број ангажованих по уговору	0	0	0	0	0
Просечан број волонтера	0	0	0	0	0
Број реализованих пројеката	1	0	0	1	1
Број спроведених акција	0	0	0	0	0

Извор: Канцеларија за младе општине Житиште

- **Сечањ**

Од свог оснивања 2018. године, Канцеларија за младе општине Сечањ је реализовала бројне појединачне, али и активности које су биле саставни део неких пројеката. До данас, Канцеларија је укупно реализовала 8 пројеката. Међу најзначајније реализоване пројекте свакако да се убрајају: Превенција интернет и вршњачког насиља, Школица спорта, Чувај своје окружење..., који су се финансирани уз подршку Покрајинског секретаријата за спорт и омладину АПВ, Општинске управе Сечањ и Министарства спорта и омладине Републике Србије.

Канцеларија је у сарадњи са свим релевантним локалним актерима, израдила Локални акциони план за младе за период 2019-2022., а у току је израда новог Локалног акционог плана за младе за период 2024-2028.

У *Табели 3.11.* дат је преглед важнијих параметара рада Канцеларије за младе, Сечањ.

Табела 3.11: Преглед важнијих параметара рада Канцеларије за младе, Сечањ

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Буџет Канцеларије (мил. РСД)	0,070	0,070	0,280	0,800	0,480
Број ангажованих по уговору	1	1	3	5	4
Просечан број волонтера	5	5	10	15	15
Број реализованих пројеката	1	1	1	2	2
Број спроведених акција	1	3	7	9	8

Извор: Канцеларија за младе општине Сечањ

3.2.3. Савети за младе

Савети за младе: града Зрењанина, општине Нови Бечеј, општине Нова Црња, општине Житиште су саветодавна тела локалних самоуправа основаних зарад бриге о младима. Савети представљају механизам за међусекторску сарадњу актера задужених за дефинисање и спровођење омладинске политике на локалном нивоу и функционише по принципу коменаџмента у заједничком доношењу одлуке представника јавног и цивилног сектора о институционалној бризи о младима, подстиче остваривање међуопштинске сарадње која се односи на младе.

У протеклом периоду ови Савети су, углавном, највише узимали учешће у изради ЛАП-ова, а у случају Зрењанина и у оснивању Уније ђачких парламената.

3.2.4. Образовање

3.2.4.1. Средње школе

Средње школе у Средњем Банату се налазе на територији сваке ЈЛС, изузев у Житишту. Према закону, локалне самоуправе имају одређене надлежности у погледу њих.

У *Табели 3.12.* дат је преглед средњих школа на територији Средњег Баната.

Табела 3.12: Преглед средњих школа у Средњем Банату, стање у школској 2023/24. год

Р. бр	Назив школе	Место	Образовни профили	Планирано ђака
1.	ХПТШ Урош Предић	Зрењанин	Техничар за заштиту животне средине	30
			Оператер у прахрамбеној индустрији (3 год.)	15
			Моделар одеће	30
			Техничар за хемијску и фармац. технологију	30
			Пекар (3 год.)	30
			Месар (3 год.)	15
2.	Техничка школа	Зрењанин	Техничар друмског саобраћаја	60
			Техничар мехатронике – дуално	30
			Техничар за компјутерско управљање ЦНЦ машина	30
			Машински техничар за компјутерско конструисање	30
			Возач моторних возила (3 год.)	30
			Руковалац постројењима за добијање нафте и гаса (3 год.)	30
			Бравар – заваривач – дуално (3 год.)	30

3.	Зрењанинска гимназија	Зрењанин	Друштвено-језички смер	60
			Природно-математички смер	60
			Општи тип – мађарски	30
			Општи тип	120
			Ученици са посебним способностима за рачунарство и информатику	20
4.	Пољопривредна школа	Зрењанин	Ветеринарски техничар	30
			Пољопривредни техничар	30
			Техничар хортикултуре	30
			Руководалац – механичар пољопривредне технике (3 год.)	30
			Цвећар – вртлар (3 год.)	30
5.	Медицинска школа	Зрењанин	Фармацеутски техничар	30
			Медицинска сестра – техничар	90
			Медицинска сестра – техничар – мађарски	30
6.	ЕГШ Никола Тесла	Зрењанин	Архитектонски техничар	30
			Декоратер зидних површина (3 год.)	15
			Руководалац грађевинском механизацијом (3 год.)	15
			Електротехничар аутоматике	30
			Електричар (3 год.)	15
			Електротехничар енергетике	30
			Електротехничар информационих технологија – мађарски	30
			Електротехничар рачунара	30
			Сервис термичких и расхладних уређаја (3 год.)	15
			Електротехничар информационих технологија	30
7.	ЕТШ Јован Трајковић	Зрењанин	Финансијски администратор	30
			Економски техничар	30
			Правно-пословни техничар	30
			Кувар (3 год.)	30
			Кувар – мађарски (3 год.)	30

			Туристичко-хотелијерски техничар	30
			Конобар (3 год.)	30
			Трговац (3 год.)	30
8.	Музичка школа Јосиф Маринковић	Зрењанин	Музички извођач	16
			Музички сарадник	8
			Дизајнер звука	8
9.	ОСШ 9. мај	Зрењанин	Образовни профили за ученике са сметњама у развоју	
10.	СШ Нови Бечеј	Нови Бечеј	Општи тип (гимназија)	30
			Техничар мехатронике	30
			Модни кројач (3 год.)	30
			Механичар привредне механизације (3 год.)	15
			Аутомеханичар (3 год.)	15
11.	СШ Ђура Јакшић	Српска Црња	Трговац	30
			Економски техничар	30
			Општи тип (гимназија)	30
12.	СШ „Вук Караџић“	Сечањ	Аутомеханичар (3 год.)	15
			Механ. греј. и расхл. технике (3 год.)	15
			Економски техничар	30
			Општи тип (гимназија)	30

Извор: <https://srednjeskole.edukacija.rs/drzavne-srednje-skole/svi-gradovi>

Из претходне табеле се види широк спектар образованих профила, а у четири зрењанинске средње школе, сачувана су места и за ученике који наставу похађају на мађарском језику. Са изузетком средњих школа у Зрењанину, све остале имају проблема са мањком ученика, па је све већи изазов прилагођавање образовних профила потребама тржишта рада.

3.2.4.2. Високошколске установе

На територији Средњег Баната више деценија уназад, функционишу две високошколске установе, и то: Технички факултет „Михајло Пупин“, у оквиру Универзитета у Новом Саду, и Висока техничка школа струковних студија у Зрењанину.

- **Технички факултет „Михајло Пупин“, Зрењанин**

Ова високошколска установа је почела са радом као Педагошко-технички факултет који је основан 1974. године, у сврху школовања кадрова за политехничко образовање и

васпитање. Током деценија, дошло је до организационих и програмских трансформација. Факултет, данас, реализује академске студије на сва три нивоа: основне академске студије, мастер академске студије и докторске академске студије.

У оквиру Факултета функционише Студентски парламент, чија три представника су чланови Савета Факултета који укупно броји 21-ог члана.

Преглед акредитованих студијских програма дат је *Табели 3.13*.

Табела 3.13: Преглед акредитованих студијских програма Факултета

Студијски програм	Година акредитације	Планирано студената
ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ		
Информационе технологије	План 2021	100
Информационе технологије - софтверско инжењерство	План 2021	60
Инжењерски менаџмент	План 2021	65
Инжењерство заштите животне средине	План 2021	30
Машинско инжењерство	План 2021	50
Индустријско инжењерство у експлоатацији нафте и гаса	План 2021	35
Одевно инжењерство	План 2021	50
МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ		
Информационе технологије	План 2021	64
Информатика техника и технологија у образовању	План 2023	32
Инжењерски менаџмент	План 2021	32
Машинско инжењерство	План 2021	32
Одевно инжењерство	План 2021	16
ДОКТОРСКЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ		
Инжењерски менаџмент	План 2019	36
Информационе технологије	У поступку	Н.д.

Извор: ТФ „Мухајло Пунин“, Зрењанин. <http://www.tfzr.uns.ac.rs/Upis/Akreditovani-studijски-programi/1/STUDIJSKI-PROGRAMI>

- **Висока техничка школа струковних студија у Зрењанину**

Ова високошколска установа је почела са радом 1960. године, када су једно време паралелно функционисале Виша техничка машинска школа и Виша технолошка школа, које су се касније интегрисале у Вишу техничку школу у Зрењанину. Током деценија, дошло је до организационих и програмских трансформација. Школа, данас, реализује високе струковне студије на два нивоа: основне струковне студије и мастер струковне студије.

У оквиру Школе функционише Студентски парламент, чија два представника су чланови Савета Факултета који укупно броји 17 чланова.

Преглед акредитованих студијских програма дат је *Табели 3.14*.

Табела 3.14: Преглед акредитованих студијских програма Школе

Студијски програм	Година акредитације	Планирано студената
ОСНОВНЕ СТРУКОВНЕ СТУДИЈЕ		
Технолошко инжењерство	План 2023	50
Машинско инжењерство	План 2023	40
Електротехника и рачунарство	План 2023	40
Инжењерство заштите на раду	План 2023	30
МАСТЕР СТРУКОВНЕ СТУДИЈЕ		
Технолошко инжењерство	План 2019	16
Машинско инжењерство	План 2019	16
Инжењерство заштите	План 2023	16

Извор: Висока техничка школа струковних студија у Зрењанину. <http://www.vts-zr.edu.rs/index.php?start=39>

3.2.5. Ученички и студентски стандард

- **Дом ученика средњих школа „Ангелина Којић Гина“**

Дом ученика у Зрењанину основан је 1960. године, интегрисањем осам средњошколских интерната. До 2002. године у Дому је радио и тзв. социјални део, а од тада функционише искључиво као део мреже установа ученичког стандарда чије је оснивач АП Војводина. У протеклом периоду Дом је реновиран у више наврата. Ученицима је на располагању Библиотека са 6.355 књига, столови за стони тенис, ТВ сала, приступ Интернету, као и отворени терен за мали фудбал/рукомет/баскет. Ученицима је у оквиру Дома обезбеђена исхрана у властитом ресторану. Капацитет Дома је 316 кревета.

- **Студентски дом „Михајло Предић др Миша“**

Овај Студентски дом је дом II категорије. Основан је 1963. године, а у потпуности је реновиран 2007. године Капацитет дома је 208 места, распоређених у 60 трокреветних и 7 четворокреветних соба. Дом има две читаонице и ТВ салу. Студенти могу користити домску кантину са летњом баштом, салу за рекреацију са теретаном, као и двориште са осветљеним кошаркашким тереном. Собе су опремљене новим намештајем и опремом. Све собе у дому имају прикључак за интернет, а постоји и локална рачунарска мрежа. Студентима је исхрана омогућена у Ресторану за ученике, у оквиру Дома ученика средњих школа.

3.2.6. Запошљавање

Проблематика запошљавања у Републици Србији, поверена је Националној служби за запошљавање (у даљем тексту: НСЗ), која има своју филијалу у Зрењанину, а која опет има својих пет организационих јединица на територији сваке од 5 средњобанатских ЈЛС. Услуге које пружа НСЗ филијала Зрењанин су: Посредовање и сајмови запошљавања, Професионална оријентација и планирање каријере, Додатно образовање и обука, Развој предузетништва, Јавни радови, Субвенције незапосленима, Субвенције послодавцима, Новчане накнаде, као и услуге које пружају Клуб за тражење посла и Пословни центар.

За младе су од посебног значаја услуге Каријерног вођења и саветовања, које се у НСЗ пружају у оквиру Одељења за планирање каријере и професионалну оријентацију, у којем су запослени психолози. Сегменти рада су: професионално информисање, саветовање, селекција и групне форме рада (радионице, тренинзи, обуке).

Такође, од посебног значаја за младе је и Клуб за тражење посла (џоб клуб). Намена овог клуба је интензивни тренинг незапослених за усвајање вештина потребних за активно тражење посла. Циљ је едукација незапослених за стицање знања и развијање вештина за успешно налажење запослења, подизање нивоа компетентности за тражење посла; мотивисање незапослених за активно тражење посла, јачање самопоуздања и флексибилности незапослених при адаптацији на неуспех у процесу трагања за запослењем.

Уопштено говорећи, проблем незапослености код младих је најчешћи због мањка квалификација, искуства, препорука и др. Статистички гледано, већи број девојака/жена је незапослено у односу на мушки пол.

Кретање незапослености младих на територији Средњег Баната приказано је посредством *Табеле 3.15.*

Табела 3.15: Кретање укупне и незапослености младих (15-30 год.) у СБО, период 2019-2022.

Територија/година		2019.	2020.	2021.	2022.
Округ	укупно	10.177	11.086	11.476	10.520
	млади	2.067	2.468	2.304	2.130
Зрењанин	укупно	4.963	5.671	5.715	5.319
	млади	975	1.273	1.138	1.060
Житиште	укупно	1.370	1.456	1.643	1.484
	млади	249	284	290	258
Нова Црња	укупно	1.188	1.175	1.040	975
	млади	270	281	198	224
Нови Бечеј	укупно	1.290	1.465	1.638	1.504
	млади	294	336	365	327
Сечањ	укупно	1.366	1.319	1.440	1.238
	млади	279	294	313	261

Извор: НСЗ, филијала Зрењанин

Напомена: Подаци за сваку годину су са стањем на крају децембра

3.2.7. Културни живот

На територији Средњег Баната постоје установе културе, од којих би се, са аспекта младих, као најзначајније могле издвојити Домови културе/Културни центри, некадашњи Домови омладине. Након Другог светског рата, интенција нових власти била је да у сваком селу, а нарочито по градовима буду успостављени домови омладине, односно домови културе, у којем ће мештани/грађани задовољавати своје културне потребе. Таква пракса била је и у Средњем Банату. Уопштено говорећи, данас су домови омладине/културни центри изгубили свој значај у друштву, што се најпре види у запуштености ове инфраструктуре, поготово по селима. Међутим, тамо где је могуће у њима се колико-толико одржава неки друштвени живот, од чега су од нарочитог значаја културно-уметничка друштва (у наставку: КУД), која у већини случајева окупљају претежно омладину. КУД-ови су удружења или групе које се првенствено баве извођењем традиционалних плесова, песама и обичаја који су карактеристични за одређени регион, етничку групу или народ. Они често реализују и друге културне програме, као што су изложбе, представе, радионице, предавања и семинари, који су усмерени на промоцију и очување нематеријалног културног наслеђа. На основу истраживања, идентификована је важност аматеризма за подстицање активизма и културне партиципације у руралним срединама.¹

За културни идентитет и квалитет живота у Средњем Банату, као цивилизованог демократској средини, неопходно је постојање институција које омогућавају испољавање креативности грађана и приступ културним добрима

- **Зрењанин**

На територији града Зрењанина у сваком насељеном месту, са изузетком Банатског Деспотовца постоји Дом културе. У самом граду постоји Културни центар (у наставку: КЦЗР) који у оквиру својих бројних активности има и посебне програме „за младе“. Током 35 година постојања организовани су разноврсни културни, образовни и забавни програми. Главне активности КЦЗР се реализују у оквиру: позоришног, дечијег, филмског, трибинског, музичког и изложбеног програма. У оквиру своје мисије развија, унапређује и подиже општи ниво културе у локалној средини, задовољава културне потребе свих грађана, негује мултикултуралности ствара амбијент за развој алтернативних и авангардних културних пракси и старалаштва маргиналних група. Битан сегмент рада КЦЗР је сарадња и размена програма са осталим установама културе и организацијама цивилног сектора у Зрењанину и сличним центрима из целе Србије, региона, а и шире. Треба напоменути да су домови културе/омладине у прилично лошем стању, са изузетком КЦЗР, а поједини, по селима, потпуно неупотребљиви.

И поред свега, Град Зрењанин је одлучан да се идентификује и као својеврсна престоница културе. У 2010. години, поднета је кандидатура за Европску престоницу културе 2020. године, која није усвојена, као ни кандидатура из 2022. године за Престоницу културе Србије 2024. године. Своју упорност Град је показао и у јесен 2023. године када је поднета још једна пријава за Престоницу културе Србије 2025. године. У складу са тиме, реализоване су, а и даље су у плану бројне активности на унапређењу инфраструктуре објеката културе, као и укупних културних потенцијала Града.

У оквиру Кабинета Градоначелника предвиђена је функција Помоћника Градоначелника за образовање, културу и родну равноправност.

¹ Више детаља на: <https://zaprokul.org.rs/kulturno-umetnicka-drustva-u-srbiji/>

- **Нови Бечеј**

Институционални носилац културних садржаја у Општини је Дом културе општине Нови Бечеј који је основан 1976. године, са првобитним називом Раднички дом „Јован Веселинов Жарко“. Дом реализује предвиђене садржаје, од којих су неки у функцији задовољавања културних потреба младих. Истовремено, омогућено је да грађани, а посебно млади узму активно учешће у испољавању свог културног потенцијала кроз разне активности које им се нуде у Дому: позоришни аматеризам, дечји позоришни активизам, ликовно стваралаштво, фолклорне секције, нижа музичка школа. Недељно у овим активностима учешће узме и до 150 деце, омладине и одраслих.

Поред Дома културе, у Општини постоје и други објекти културе, а за младе је од нарочитог значаја Дом младих Шушањ у Новом Бечеју, у Новом Милошеву за културна дешавања се користи Омладински дом и Први приватни дом културе – Банатски културни центар „БКЦ“ – Радована Влаховића, а биоскоп у Бочару који се користи као Дом културе.

У оквиру ЈЛС, за питања из културе је задужен Начелник одељења за јавне службе.

- **Нова Црња**

Готово свако насељено место општине Нова Црња поседује објекат у којем су се некада окупљали млади. Данас су ти објекти у јавној својини и функционишу под различитим називима: дом културе, омладински центар, и сл. Скоро сви они су у лошем стању. Због овога, млади су ускраћени за квалитетно спровођење слободног времена. У циљу превазилажења ове ситуације, поменуте објекте је неопходно санирати и адаптирати за потребе младих.

У општини Нова Црња постоје бројне манифестације које се могу сврстати у ред „културне“, као што су „Ђурини бoемски дани“ и „Липарске вечери“, Дани Војводе Степе, али и сеоске славе, када се по правилу организује културни и забавни програм, уз учешће КУД-ова.

У свим овим културним догађајима укључени су и млади, али посебан догађај које се односи само на младе не постоји.

У оквиру ЈЛС, за питања из културе није предвиђена посебна позиција.

- **Житиште**

Свако насељено место у општини Житиште има дом културе/омладине, међутим ови објекти се налазе у различитим грађевинско – техничким стањима и имају различит степен опремљености. Бригу о домовима културе воде месне заједнице, док се самом организацијом културних садржаја баве месне заједнице, КУД-ови, удружења грађана и Туристичка организација општине Житиште.

На територији општине Житиште активно раде више КУД-ова, два мешовита хора одраслих, Ликовна група „Мала пруга“, удружења жена као и велики број удружења младих.

Туристичка организација Општине Житиште организује неколико манифестација културног садржаја које окупљају велики број младих са територије Општине, а и шире, а то су Фестивал дечјих фолклорних ансамбала „У Житишту, на житници“, Сусрети деце Општине Житиште „Знам и ја...“, „Пиле фест“, „Споменар“...

У општини Житиште, у оквиру општинске администрације, за питања из области културе је задужен Помоћник председника општине за туризам, омладину, спорт и културу.

- Сечањ

У општини Сечањ постоји неколико КУД-ова и омладинско-културни центар који су носиоци културно-уметничких програма на територији општине Сечањ.

У оквиру Општинског већа за питања из области културе задужен је општински већник за културу и образовање.

Табела 3.16. Преглед појединих параметара културног живота на територији СБО у 2023. год.

Број	Зрењанин	Нови Бечеј	Нова Црња	Житиште	Сечањ	Укупно
КУД/чланови	18/1.050	4/100	5/150	10/300	5/295	42/1.895
Домови културе/ омладине	22	1	7	11	5	46
Остали објекти културе	10	1	3	0	10	24
Култур. програми „за младе“	Нема евиденције	2	5	4	10	Више од 19

Извор: КЦЗР и 4 ЈЛС

3.2.8. Спорт

Спорт на простору Средњег Баната заузима значајно место у друштвеном животу, нарочито младих. Бројна спортска удружења, са спортским стручњацима, изнедрили су са ових простора мноштво шампиона у великом броју различитих спортова, односно спортским дисциплинама.

Једна од заједничких карактеристика свих 5 ЈЛС по питању спорта, је релативно велики број спортских организација које не функционишу или имају веома низак интензитет активности. Као главни разлог истиче се недостатак финансија. Међутим, с обзиром на релативно висока средства која се издвајају „за спорт“, а нарочито у граду Зрењанину, ова тврдња се не може у потпуности узети у обзир.

Треба напоменути да се за упражњавање спортских активности врло често, а нарочито у све четири референтне општине, користе и школске физкултурне сале, без обзира што се оне не наводе као спортски објекти.

- Зрењанин

Када се прича о спорту као друштвеној делатности у граду Зрењанину, не могу се заобићи дуга традиција и врхунски резултати. Ово и још много тога, препознато је од стране ACES Europe, када је промовисао Зрењанин за Европски град спорта 2021. године. Носилац свих активности у области спорта на нивоу Града је Спортски савез града Зрењанина. Овај савез тренутно окупља 194 чланица (око 50 спортских клубова није учлањено), у којима је активно преко 10.000 спортиста, углавном младих. Најмасовнија спортска грана је фудбал са 35 спортских организација. У граду Зрењанину заступљене су готово све спортске гране и дисциплине, а најмасовнији је фудбал.

По питању спортске инфраструктуре, на територији Града, о њима бригу води Јавна установа Спортски објекти, Зрењанин.² У њеној надлежности су сви спортски објекти, којих тренутно има 12. Најзначајнији међу њима су свакако: Кристална дворана, (стара) Хала спортова – Медисон, Градски стадион, Дом борилачких спортова, Спортско-рекреативни центар Југ базен. Поред ових 12 спортских објеката на територији Града постоје и други објекти, претежно отвореног типа, као што су терени за кошарку/рукомет/мали фудбал, углавном по урбанијим деловима града.

Спортске организације, чланице Спортског савеза града Зрењанина, потпуно бесплатно користе спортске објекте за тренажни процес и одржавање такмичења.

У оквиру Кабинета Градоначелника, као што је претходно наведено, предвиђена је позиција Помоћник Градоначелника за омладину, спорт и туризам.

- **Нови Бечеј**

Носилац свих активности у области спорта на нивоу општине је Спортски савез општине Нови Бечеј. Тренутно окупља 28 спортских клубова, од чега је активно 22, а у којима тренира око 900 спортиста, углавном младих. Генерално се клубови могу поделити на две групе: колективни (екипни) и појединачни (борилачки) спортови. Од екипних спортова у општини Нови Бечеј заступљени су фудбал, кошарка, женска кошарка, рукомет, одбојка, куглање, мали фудбал (футсал), бокс и шах. Од појединачних спортова заступљени су карате, теквондо, борилачки спортови, дизање тегова и спортски риболов. Најмасовнија спортска грана/дисциплина је кошарка.

СРЦ „Јединство“ је 2013. године прерасло у јавну установу као носилац спортско-рекреативних активности на територији општине Нови Бечеј, а који са својим пратећим објектима, чини базу школског, аматерског, рекреативног и професионалног спорта.

Спортска хала са две сале и теретаном је окосница спортских дешавања, а поред ње ту су још и градска куглана, градски стадион, отворени тениски терени, отворени терени за кошарку и мали фудбал, као и терен за одбојку на песку.

У Новом Милошеву, Куману и Бочару, као најзначајнији спортски објекти су фудбалски стадиони, са пратећим отвореним теренима.

У оквиру ЈЛС не постоји функција у чијој надлежности су питања из области спорта, али се њима бави директор СРЦ Јединство.

- **Нова Црња**

Носилац свих активности у области спорта на нивоу општине је Спортски савез општине Нова Црња. Тренутно окупља 22 клуба, у којима је активно око 800 спортиста, углавном младих.

По питању спортске инфраструктуре, у Општини се води њих 17, а као најзначајнији се издвајају: Спортска хала у Српској Црњи капацитета 350 места, а у истом месту се налази и мултифункционални спортски терен „Комбинат“, као и отворени базен.

Најмасовнија спортска грана/дисциплина је спортски риболов, а затим фудбал.

У оквиру Општинског већа постоји општински већник задужен за питања из области омладине, спорта и образовања.

² За више детаља погледати на: <http://sportskiobjekti.com/>

- **Житиште**

Носилац свих активности у области спорта на нивоу општине је Спортски савез општине Житиште. Тренутно окупља 45 клубова, у којима је активно око 800 спортиста, углавном младих. Најмасовнији спорт је фудбал, а рекреативно је веома заступљен и спортски риболов са својих 11 удружења.

По питању инфраструктуре, најзначајнији спортски објект у Општини је фудбалски стадион у Банатском Двору, саграђен донаторским средствима приватног лица. У свим местима постоје фудбалска игралишта, али су њихови пратећи објекти (свлачионице) најчешће у лошем стању. У свим Месним заједницама постоје терени за мале спортове, који су различитог квалитета подлога и опремљености.

Најважнија и најмасовнија спортска манифестација у Житишту су „Рекреативне игре општине Житиште“. У току године се у већини места организују различити спортски турнири.

Спортски савез општине Житиште о спортским активностима информисе грађане путем листа спортиста „Маркер“ који излази два пута годишње а по потреби и чешће.

На територији општине Житиште доста пажње посвећује и рекреативном спорту, а посебно када су у питању жене средње старосне доби.

У оквиру Општинског већа постоји општински већник задужен за питања из области спорта.

- **Сечањ**

Општина Сечањ је општина која гаји и баштини веома развијену историју у спорту. Међу становништвом општине, веома је велика заинтересованост за упражњавање спорта.

Носилац свих активности у области спорта на нивоу општине је Спортски савез општине Сечањ. Тренутно окупља 22 регистрована и активна клуба и удружења, од којих највећи број њих има и своје омладинске секције у којима је активно преко 350 спортиста, углавном младих. Најмасовнија спортска грана/дисциплина на територији општине је фудбал.

По питању спортске инфраструктуре, најзначајнији спортски објекти су: спортска хала у насељеном месту Јаша Томић и једна недовршена спортска хала у насељеном месту Сечањ. Остала места имају терене на отвореном.

У оквиру Општинског већа за питања из области спорта надлежан је општински већник за спорт и омладину.

3.2.9. Здравствена заштита

На територији Средњег Баната постоје здравствене установе које обављају здравствену делатност на примарном и на секундарном нивоу.

Једина здравствена установа која обавља здравствену делатност на секундарном нивоу је Болница Ђорђе Јоановић у Зрењанину, са својом Поликлиником. Поред ње у Зрењанину, али и на територији остале 4 ЈЛС у СБО, функционишу Домови здравља за пружање здравствених услуга на примарном нивоу. Домови здравља, у својој организацији имају више здравствених амбуланти, које се налазе у већини насељених места на територији референтних ЈЛС.

Домови здравља у већини случајева пружају медицинске услуге из следећих области: општа медицина, педијатрија, гинекологија, хитна медицинска помоћ, здравствена заштита радника, стоматологија, поливалентна патронажна и здравствена нега, биохемијско – хематолошка и радиолошка делатност и специјалистичко – консултативна делатност. Између осталог, домови здравља врше и: заштиту и унапређење здравља, спречавање и рано откривање болести, лечење, рехабилитацију болесних и повређених, превентивну здравствену заштиту групације становништва изложених повећаном ризику обољевања и осталих становника у складу са посебним програмом превентивне здравствене заштите, спречавање, рано откривање и контролу малигних болести.

Табела 3.17. пружа увид у број стручњака у области јавне здравствене заштите, на територији СБО, у периоду 2019-2021. година.

Табела 3.17. Преглед лекара/специјалиста, фармацеута и стоматолога у СБО, здравствена служба

Територија/година		2019.	2020.	2021.
Округ	лекара	396	380	372
	лекара специјалиста	246	217	207
	фармацеута	17	18	18
	стоматолога	38	36	34
Зрењанин	лекара	330	315	309
	лекара специјалиста	225	203	195
	фармацеута	11	11	11
	стоматолога	25	24	24
Нови Бечеј	лекара	25	26	24
	лекара специјалиста	12	9	9
	фармацеута	-	-	-
	стоматолога	5	5	5
Нова Црња	лекара	11	10	10
	лекара специјалиста	3	-	-
	фармацеута	1	2	2
	стоматолога	2	2	2
Житиште	лекара	18	18	16
	лекара специјалиста	5	4	2
	фармацеута	3	3	3
	стоматолога	3	3	2
Сечањ	лекара	12	11	13
	лекара специјалиста	1	1	1
	фармацеута	2	2	2
	стоматолога	3	2	1

Извор: РЗС

Код претходне табеле, важно је напоменути да постоје мања или већа одступања у односу на званичну статистику. Разлике у тим подацима су због специфичних ангажмана лекара, као нпр. Уговора о допунском раду и Уговора о привременим и повременим пословима. Слично је и по питању фармацеута, нарочито након приватизације државних апотека. Ипак неки фармацеути су урачунати да раде у здравственој служби, јер су у оквиру своје струке остали нпр. у лабораторијској дијагностици и сл.

Ипак, здравствене услуге се могу добити и у приватној пракси, која је све заступљенија, нарочито у граду Зрењанину и Новом Бечеју. Ово је посебно изражено, када су у питању стоматолози, фармацеути и лекари специјалисти.

Посебне здравствене услуге „за младе“ је, барем формално, једино могуће добити у оквиру Дома здравља у Зрењанину. У случају општина у СБО, ова врста услуге се добија на алтернативне начине, путем различитих пројеката и/или кроз рад запослених психолога у оквиру тамошњих домова здравља.

- **Саветовалиште за младе**

У оквиру Дома здравља Др Бошко Вребалов у Зрењанину, у оквиру Службе за здравствену заштиту деце и омладине функционише Саветовалиште за младе.

Саветовалиште за младе у Зрењанину основано је 2003. године. У Саветовалишту се обавља групни здравствено-васпитни рад путем креативних радионица, као и индивидуални, где је поред здравствено-васпитних активности укључено и лечење по потреби. Акцент је стављен на репродуктивно здравље младих, јер је у низу спроведених истраживања уочено да је овај аспект здравља адолесцената изузетно угрожен и указују на недовољно знање младих о могућим последицама ризичног полног понашања.

Четири главне области које се обрађују у Саветовалишту за младе су:

- Репродуктивно здравље,
- Злоупотреба психоактивних супстанци,
- Промоција правилне исхрана и
- Превенција злостављања и занемаривања.

У Саветовалишту за младе ради тим стручњака који чине: педијатри, гинеколози, психолози и виша/ струковна медицинска сестра.

Рад саветовалишта заснива се на основним принципима примарне превенције, у првом реду васпитно-едукативном раду, промотивним активностима усмереним ка унапређењу здравља адолесцената, стварању здравствене културе, подизању нивоа знања, стицању вештина за успостављање личне одговорности за сопствено здравље, а самим тим и за здравље других

Рад се обавља не само у просторијама Дома здравља „Др Бошко Вребалов“ већ и на терену у сарадњи са школама, Црвеним крстом, невладиним организацијама и удружењима.

У [Табели 3.18](#). дат је кратак преглед активности Саветовалишта у протеклом периоду, уз напомену да је 2020. године, због пандемије, тим био повучен у *Covid* систем.

Табела 3.18: Преглед активности Саветовалишта у периоду 2019-2023. год..

Назив	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.*
Број акција/програма (укупно)	62	32	48	56	40
Број саветовања	208	166	199	198	102
Број младих обухваћених услугама	1.138	646	919	1.038	702

Извор: Дом здравља Др Бошко Вребалов, Зрењанин – Саветовалиште за младе

Напомена: Подаци су закључно са јуном 2023. год.

Једна од претњи по питању младих, а у вези са радом Саветовалишта је губитак надлежности ЈЛС у сфери финансирања заштите здравља младих.

3.2.10. Социјална заштита

Проблематика социјалне заштите у Србији је махом поверена центрима за социјални рад, који се оснивају уз подршку локалне самоуправе. Тако, на територији Средњег Баната. функционише 5 центара за социјални рад који пружају широк спектар подршке угроженим лицима, па тако и младима.

Евиденције центара за социјални рад сваке године указује да су најчешћи сегменти у којим су корисници млади: **проблеми у понашању** било да се води неки поступак сукоба са законом, асоцијалног понашања, **да су жртве насиља** (жртве физичког насиља, младе женске особе су преовађивале у односу на младе мушкарце), па су **смештени у хранитељске породице**, али и да су **корисници новчане социјалне помоћи**. Једном речју, сва конкретна обележја града/општине, као што су демографска, преко привредна, старосна, образовна и национална структура становништва, неминовно се рефлектују на кретање броја корисника.

У *Табели 3.19.* дат је преглед корисника у свих пет ЦСР у СБО, у периоду 2019-2023. година, са посебним освртом на категорију младих.

Табела 3.19. Преглед броја корисника услуга ЦСР у Средњем Банату, период 2019-2023. год..

Територија/година		2019.	2020.	2021.	2022.
СБО	Бр. корисника	21.260	22.341	19.692	20.829
	Млади	2.356	2.376	1.954	2.222
Зрењанин	Бр. корисника	11.291	12.871	10.311	11.214
	Млади	962	1.035	757	885
Житиште	Бр. корисника	2.187	2.163	2.224	2.282
	Млади	106	155	149	161
Нова Црња	Бр. корисника	1.986	1.971	1.957	1.931
	Млади	344	336	328	311
Нови Бечеј	Бр. корисника	3.465	3.155	3.097	3.195
	Млади	689	612	589	605
Сечањ	Бр. корисника	2.331	2.208	2.103	2.207
	Млади	255	238	261	260

Извор: Центри за социјални рад (Зрењанин, Нови Бечеј, Нова Црња, Житиште, Сечањ)

У просеку, најбројнији корисници ЦСР из групације младих лица јесу корисници новчане социјалне помоћи, међу којима су млади са инвалидитетом.

Мимо центара за социјални рад, ЈЛС могу издати посебна решења, а која потпадају под сферу социјалне заштите, као што су нпр. решења за услугу становања младих који се осамостаљују.

3.3. Резултати спроведене анкете

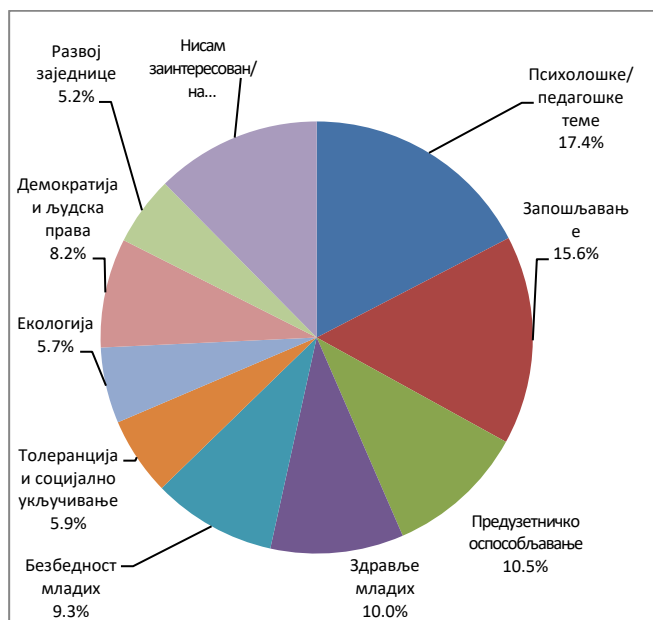
У циљу што утемељенијег увида у положај младих у Средњем Банату, за потребе израде Стратегије, спроведена је анкета међу овом популацијом. Као упитник, коришћена је модификована верзија упитника израђеног у оквиру подршке Националне асоцијације канцеларија за младе, а уз стручну подршку експерата из Министарства омладине и спорта, Сталне конференције градова и општина и Републичког секретаријата за јавну политику. Анкетирање је спроведено директно и преко интернета. На ове начине одговори су прикупљени од 1.560 младих са територије свих 5 ЈЛС у СБО. Анкетирани су млади у оквиру школског система, али и изван њега, као и они који су у некој врсти радног односа или изван њега.

По општим питањима добијени су следећи одговори:

- У анкети је учествовало 53,7% младих женског пола, док је 46,3% мушког пола;
- По старости испитаника, највећи део отпада на старосну групу од 15 до 20 година (86,9%), затим на групу од 21 до 25 година (7,5%), а најмање њих је у групи од 26 до 30 година (5,6%);
- Према класи места становања, 52,6% се изјаснило да живи у граду, а преосталих 47,4% да живи у селу.

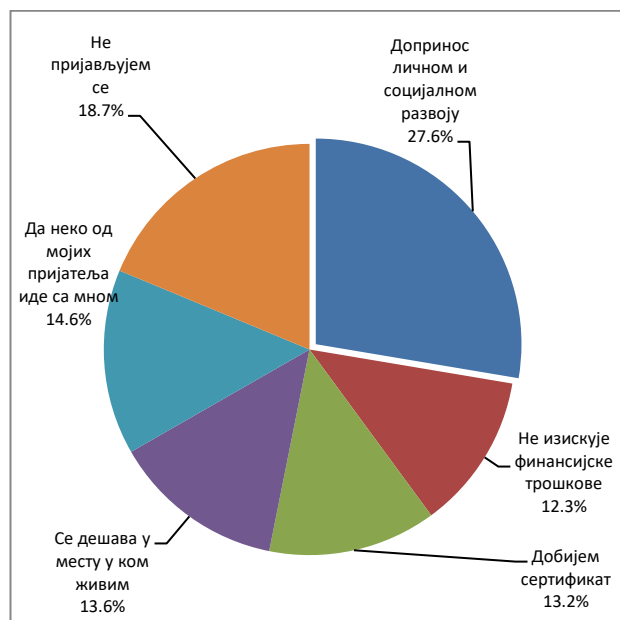
У групи питања који се тичу **образовања и запошљавања**, добијени су следећи одговори:

- У анкети су учествовали махом млади са завршеном основном школом (58,4%), затим са завршеном средњом школом (35,8%), онда следе млади са завршеном вишом школом или факултетом (4,7%), затим са завршеном специјализацијом/мастером (0,6%) и докторатом (0,1%), а било је и оних који су се изјаснили да немају формално образовање (0,3%).
- На питање „Да ли у месту у ком живиш имаш прилике да присуствујеш активностима неформалног образовања?“ испитаници су били скоро подељени, јер се са „ДА“ изјаснило 52,6%, док је 47,4% њих одговорило са „НЕ“;
- На следећа два питања, анкетиранима је дата могућност да се изјасне за више одговора. Тако се на питање „Ако би постојале радионице/семинари које од следећих тема би те највише занимале?“, међу понуђеним темама, највише одговора су добиле психолошке/педагошке теме (17,4%), док је своју незаинтересованост исказало високих 12,4%. Детаљнији увид у одговоре на ово питање даје [Слика 3.1](#). На питање „Када се пријављујеш за неки облик неформалног образовања битно ти је да“, млади су се у највећем постотку изјаснили да им је најбитнији „допринос личном и социјалном развоју“ (27,6%), док је и у овим одговорима, са високим процентом заступљено да се млади не пријављују за неки вид неформалног образовања (18,7%). Детаљнији увид у одговоре на ово питање даје [Слика 3.2](#).

Слика 3.1

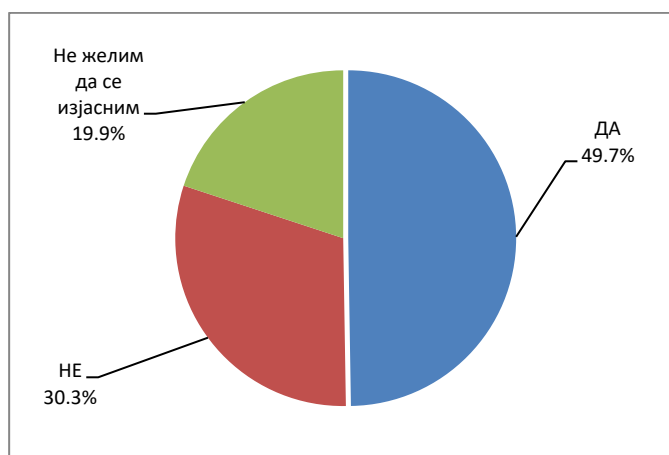
Интерес за теме на радионицама/семинарима

Слика 3.2

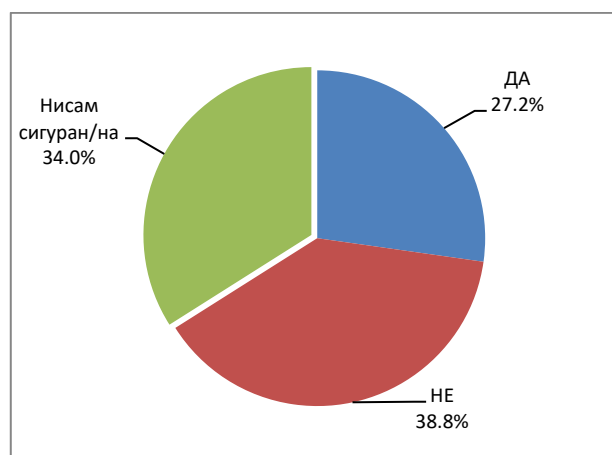
Разлози за пријављивање на радионице/семинаре

- На питање „Да ли си запослен/а?“ испитаници су махом одговорили са „НЕ, али похађам средњу школу или факултет“ (70,8%), са „НЕ“ се изјаснило 17,8%, док је са „ДА“ одговорило њих 11,4%;
- На питање „Да ли сматраш да би ти стицање нових знања и вештина помогло у проналажењу посла“ испитаници су махом одговорили са „ДА“ (89,5%), док се за „НЕ“ изјаснило преосталих 10,5%;
- Следећа два питања су се тичала размишљања младих о могућности покретања сопственог посла. Идентификован је релативно висок ниво заинтересованости за samozapošljavanje, али и несразмера у познавању могућности добијања субвенција за ту намену. Детаљнији увид у добијене резултате приказан је на [Слици 3.3](#) и [Слици 3.4](#).

Слика 3.3

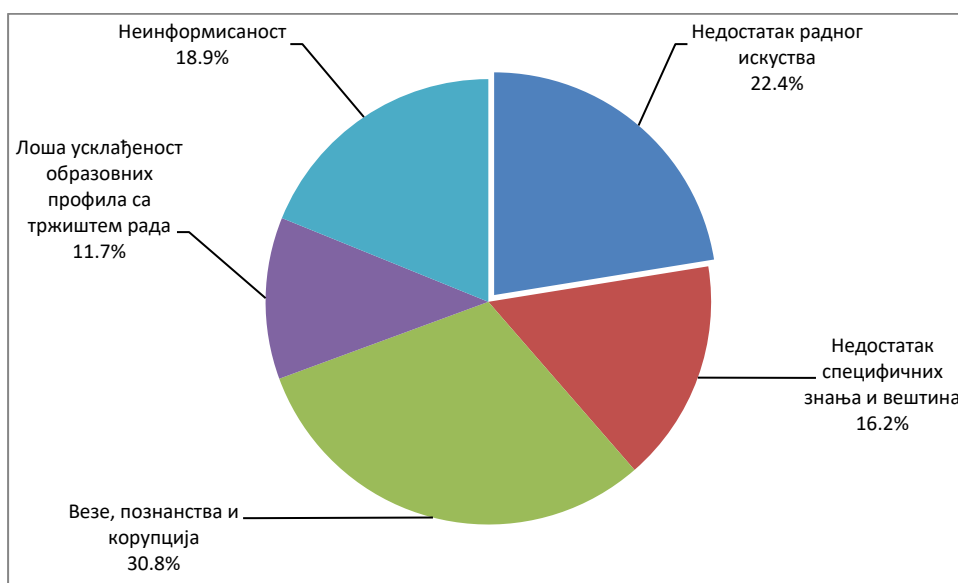
Питање „Да ли си размишљао/ла да покренеш сопствени посао?“

Слика 3.4

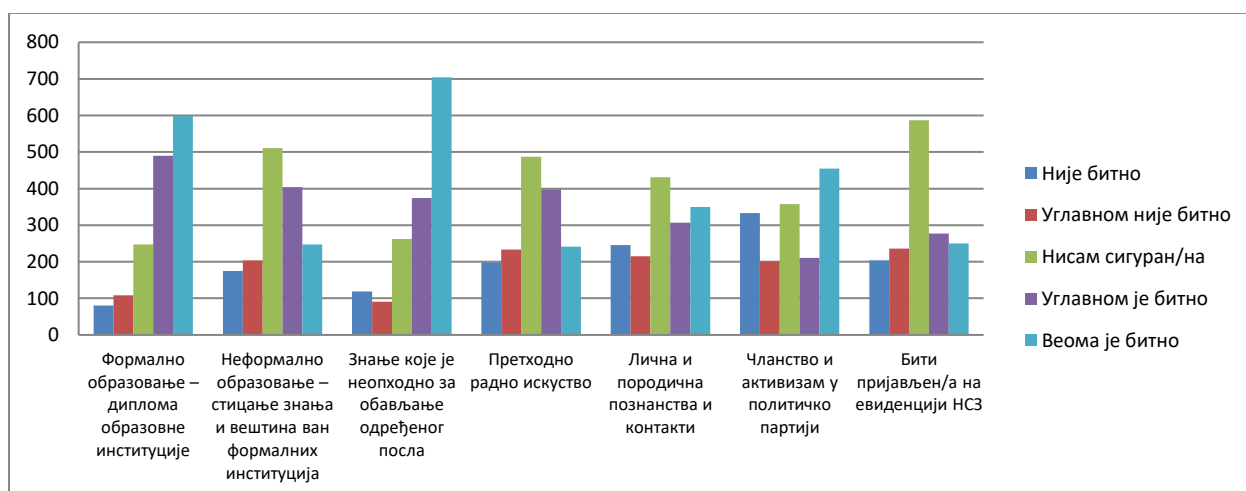
Питање „Да ли си упознат/а са могућношћу добијања субвенција/неповратних средстава за покретање сопственог посла“

- Као најчешћи разлог за неналажење посла, млади Средњег Баната су навели да су у питању „везе, познанства и корупција“, са високих 30,8%, док је са најмањим уделом одговор „лоша усклађеност образовних профила са тржиштем рада“ са 11,7%. Детаљнији увид у резултате дат је на [Слици 3.5](#).

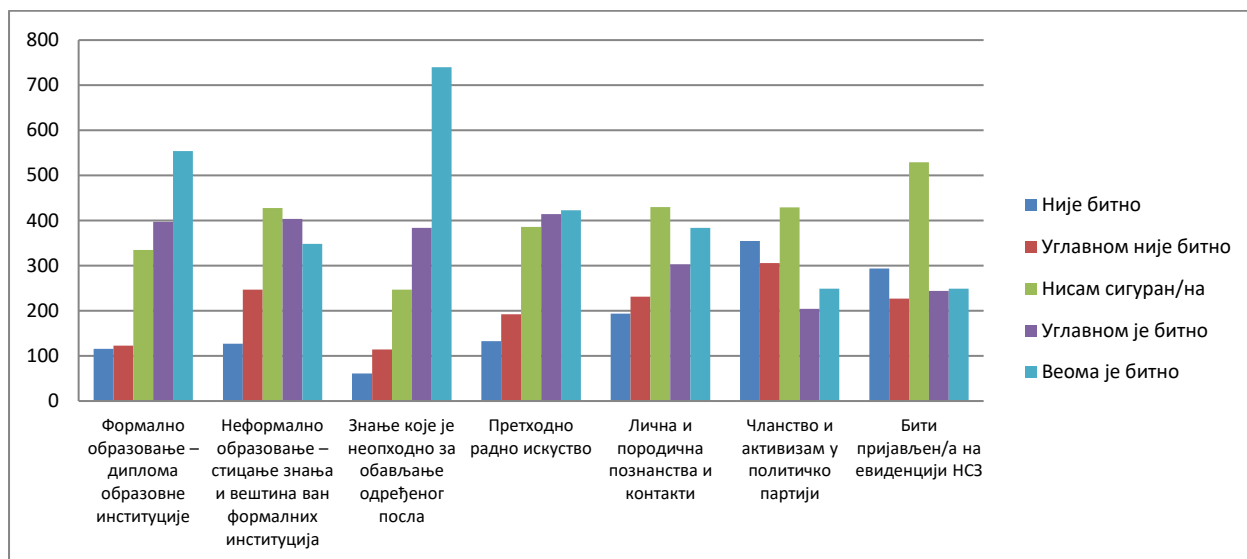

Слика 3.5
Разлози за неналажење посла

- Са следећа два питања, желео се стећи увид у перцепцију запошљавања у јавном и приватном сектору. Одговори углавном кореспондирају, а одређено одступање је уочено код одговора „Чланство и активизам у политичкој партији“, што је као веома битно истакнуто када је у питању јавни сектор, док је знатно мање битно при запошљавању у приватном сектору. Детаљнији увид у одговоре на ова питања дају [Слика 3.6](#) и [Слика 3.7](#).

Слика 3.6
Колико су следеће ствари битне за добијање посла у ЈАВНОМ сектору

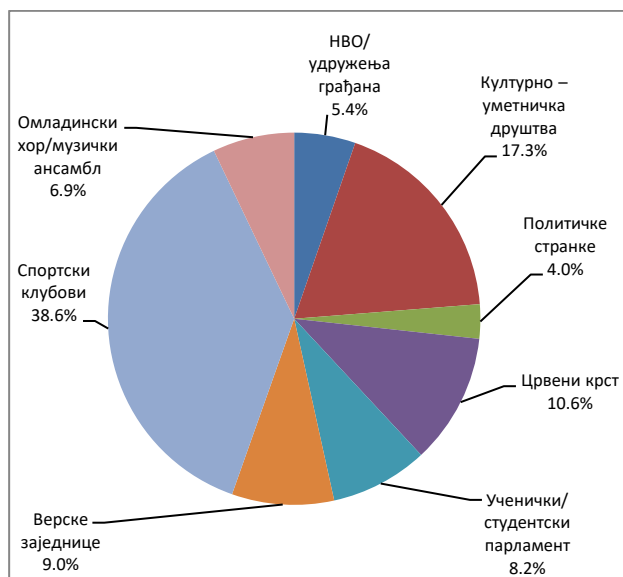
Слика 3.7

Колико су следеће ствари битне за добијање посла у ПРИВАТНОМ сектору

- Као последње питање из сета у вези образовања и запошљавања било је „Да ли си размишљао/ла да се одселиш из Србије због запослења“, на које је више од половине, тачније њих 58,9% одговорило са „ДА“, а само њих 41,1% са „НЕ“;

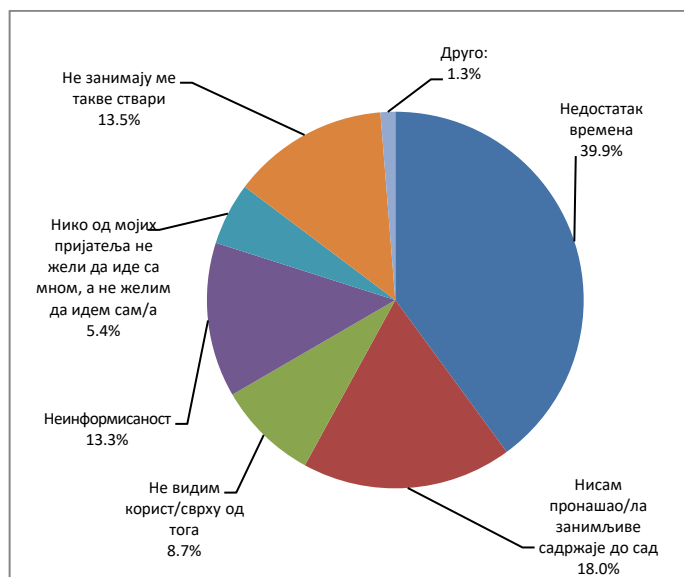
Следећа група питања се тичала активног учешћа у друштвеном животу. Добијени одговори су представљени у наставку.

- На питање „Да ли си упознат/а са радом Канцеларије за младе/Омладинског клуба?“, велика већина младих, чак 76,8% је одговорила са „НЕ“, а само 23,2% са „ДА“. Овакав резултат сугерише на слабу видљивост ових организација, а разлоге за то свакако треба додатно истражити;
- На питање „Да ли си некада волонтирао/ла?“, само њих 21,3% је одговорило са „ДА“, док преосталих 78,7% то није чинило. Овако низак проценат младих који је активно укључен у друштвени живот, свакако да треба да буде тема од ширег друштвеног значаја. Међу онима који су узели учешће у волонтерским акцијама, највише њих је то чинило при Црвеном крсту (44,3%), затим при организацији спортских такмичења 26,6%, па у различитим хуманитарним акцијама 11,4%, као и при канцеларијама за младе, њих 7,6%, док су остала подручја активизма заступљена у знатно мањем проценту. Према очекивањима, као најзначајнији разлог за волонтирање је наведен „Хуманитарни рад и допринос локалној заједници“ (41,3%), затим „Стицање нових знања и вештина“ (20,8%), па „Квалитетно провођење слободног времена“ (20,0%), „Стицање радног искуства“ је навело њих 11,6%, а „Стицање препорука за посао“ њих 4,8%. За остале разлоге се изјаснило 1,7% испитаника;
- Као своју ширу друштвену активност/ангажман, млади су у највећем постотку истакли да је то у сфери спорта (38,6%), а затим следе културно-уметничка друштва са 17,3%. Детаљнији увид у одговоре дат је на [Слици 3.8](#).
- На питање „Шта те најчешће спречава да се укључиш у активности које се реализују за младе“ највише њих се изјаснило да је то недостатак времена, чак 39,9%, док је следећи најзначајнији одговор да нису пронашли адекватне садржаје, 18,0%. Детаљнији увид у одговоре дат је на [Слици 3.9](#).

Слика 3.8

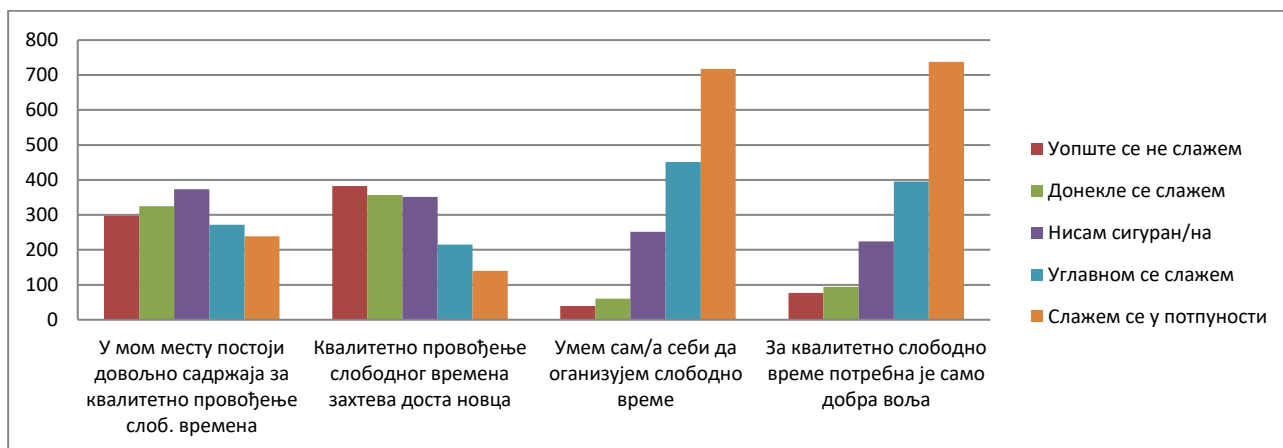
Сфере у којима су млади активни

Слика 3.9

Разлози за неукључивање у активности за младе

- Са следећим питањем, желео се стећи увид у перцепцију појма „слободно време“. Одговори су кореспондирали ка схватању да по том питању они имају доста слободе. Детаљнији увид у одговор на ово питање даје [Слика 3.10](#).

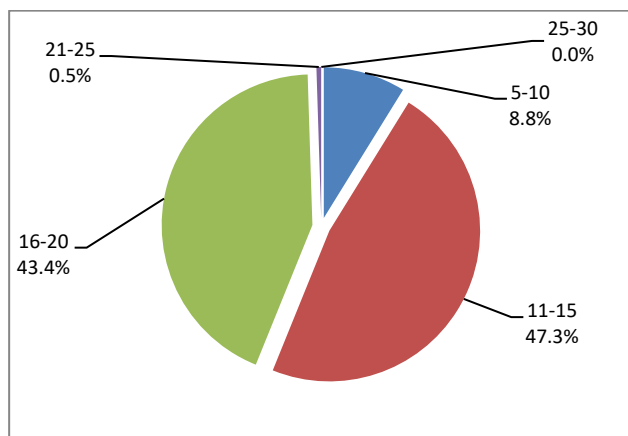
Слика 3.10

Однос младих према слободном времену

Наредна група питања се тицала здравља, благостања и безбедности. Добијени одговори су представљени у наставку.

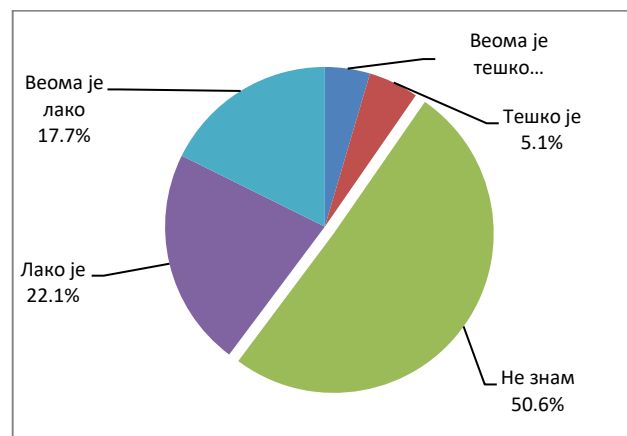
- На питање „Да ли редовно пушиш цигарете?“, велика већина младих је одговорила са „НЕ“ (79,0%), док је њих 21,0% одговорило са „ДА“.
- На питање „Да ли си у последњих 30 дана конзумирао/ла алкохол?“, више од половине испитаника је одговорило са „ДА“ (52,3%), док је њих 47,7% одговорило са „НЕ“. Поредећи овај резултат са претходним, уочава се да код младих не постоји чврста веза конзумације цигарета и алкохола.

- На питање „Ако јеси, са колико година си први пут пробао/ла алкохол?“, највише њих је то учинило у доби између 11 и 20 година, чак 90,7%. Детаљнији увид у одговоре на ово питања даје [Слика 3.11](#).
- На питање „Да ли је по твом мишљењу лако доћи до психоактивне супстанце?“, нешто више од половине њих се изјаснило да не зна (50,6%). Детаљнији увид у одговоре на ово питања даје [Слика 3.12](#).

Слика 3.11

Питање „Ако јеси, са колико година си први пут пробао/ла алкохол?“

Слика 3.12

Питање „Да ли је по твом мишљењу лако доћи до психоактивне супстанце?“

- Следећа два питања била су постављена са намером да се стекне увид у разлоге за евентуална миграциона и емиграциона кретања младих. На питање „Уколико би се одселио из МЕСТА у којем живиш, то би било због?“, највише њих се изјаснило да се за сада не би одселило (22,4%), а затим су као најчешћи разлог за одсељење наведене тешкоће у професионалном развоју (18,3%). Детаљнији увид у одговоре на ово питања даје [Слика 3.13](#). На питање „Уколико би се иселио из ДРЖАВЕ у којој живиш, то би било због?“, највише одговора је било да се за сада не би иселили (15,3%), а одмах затим као разлог за исељење наведен је проблем сиромаштва (14,5%). Детаљнији увид у одговоре на ово питање даје [Слика 3.14](#).

Слика 3.13

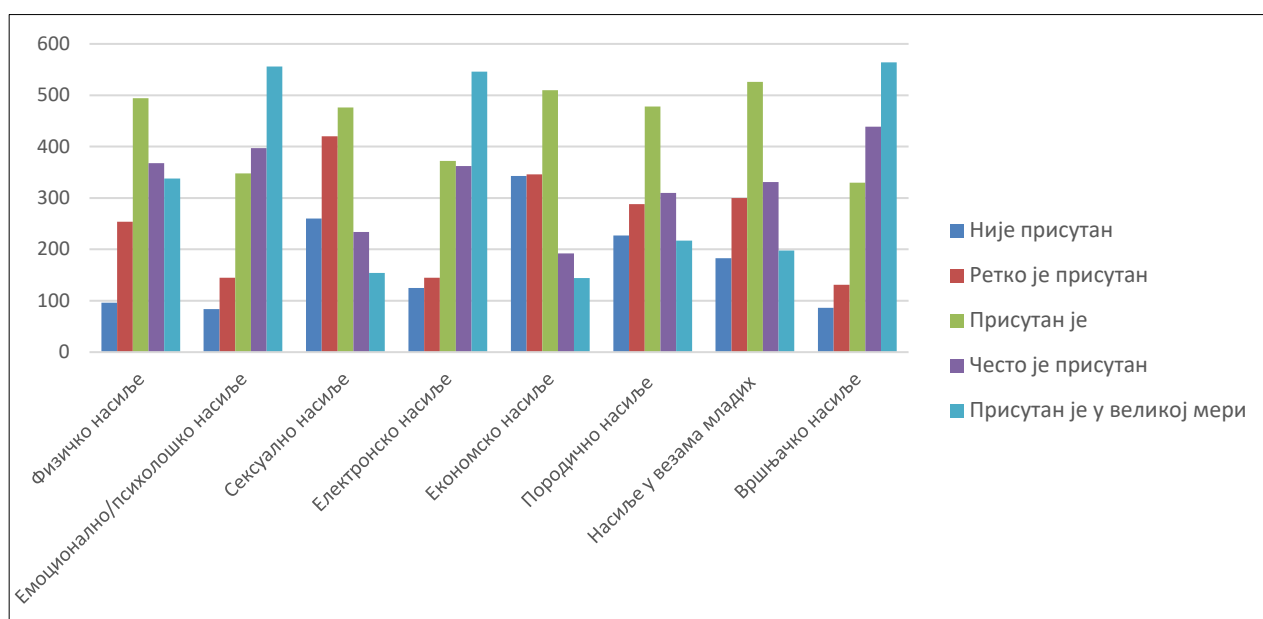
Разлози за пресељење из места живљења

Слика 3.14

Разлози за исељење из Србије

- Када је у питању општи осећај безбедности, међу младима у Средњем Банату се чак 87,8% њих осећа безбедно, док преосталих 12,2% нема тај осећај;
- Када је у питању перцепција младих према појавним облицима насиља, добијени одговори су представљени на [Слици 3.15](#). Са Сlike се уочава да су у великој мери присутни емоционално, електронско и вршњачко насиље.

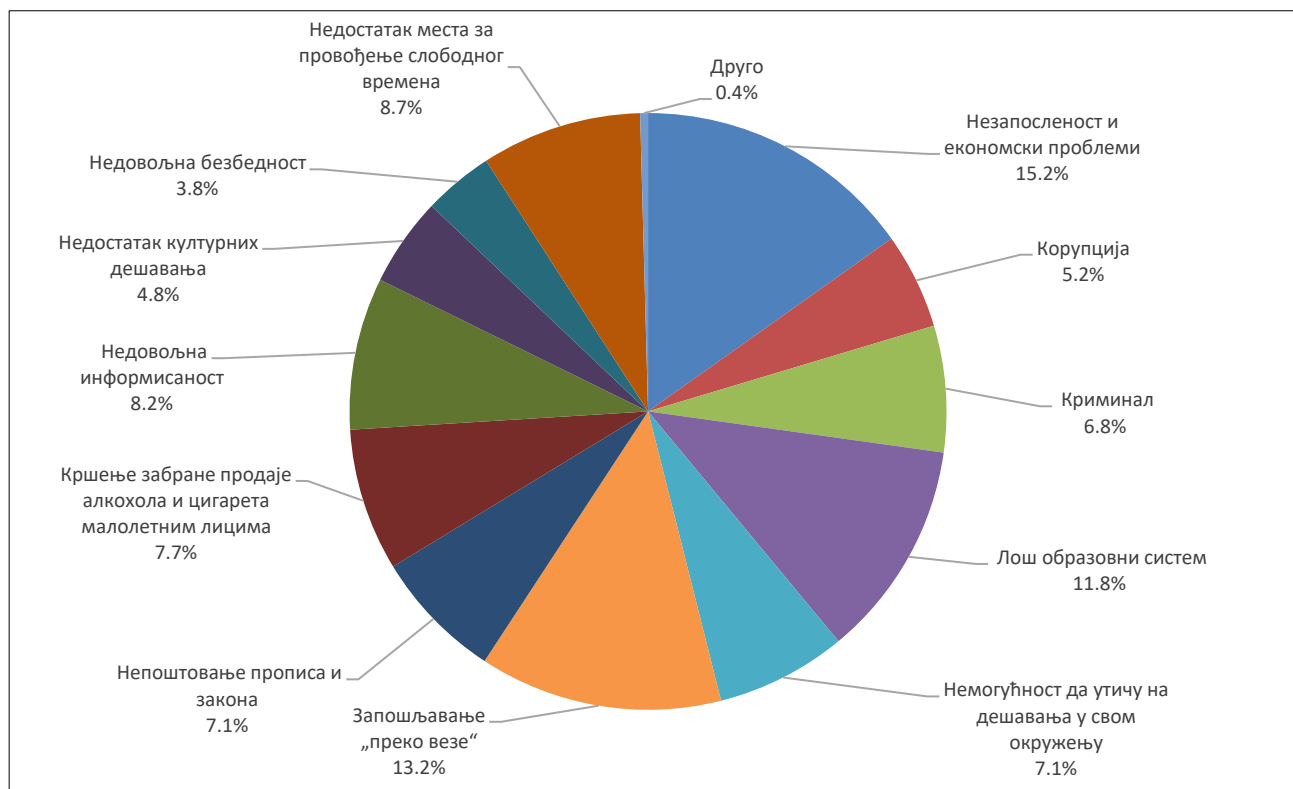

Слика 3.15
Присутни облици насиља

- Наредно питање „Које ситуације (догађаје, дешавања) процењујеш као небезбедне у средини у којој живиш?“ је било отвореног типа, али се из добијених одговора могла извући тенденција ка следећем. Највише одговора је по учесталости кореспондирало ка: насиљу, са посебним акцентом на вршњачко насиље, шетњи ноћу (по мраку), навијачким групама, окупљању великог броја људи (ноћни изласци, фестивали и манифестације, концерти...), затим ка тучама, наркоманији и алкохолизму, саобраћају, мигрантима, итд.

Последња два питања односила су се на предности и недостатке у локалној заједници. Добијени одговори су представљени у наставку.

- На питање „Који су по твом мишљењу највећи проблеми са којима се млади суочавају у твојој средини?“, највише одговора је било да је то незапосленост, односно економски проблеми (15,2%), затим скоро подједнако су истакнути лош образовни систем (13,2%) и запошљавање „преко везе“ (11,8%). Детаљнији увид у одговоре на ово питања даје [Слика 3.16](#).

Слика 3.16
Највећи проблеми у локалној заједници

- Последње питање у упитнику је било „Шта по твом мишљењу недостаје у твом граду/селу како би ти, као млада особа био/ла задовољнији квалитетом живота?“. Ово питање је такође било отвореног типа, али су добијени одговори од суштинске важности, јер директно указују на конкретне недостатке у локалној заједници, виђених очима младих. Из добијених одговора се могла извући тенденција ка следећем. Највише одговора је по учесталости кореспондирало ка: недостатку садржаја усмерених за младе (забава, култура, донекле спорт...), здрава пијаћа вода, проблеми у вези са послом и запошљавањем и др. С друге стране, релативно велики удео удео испитаника (15,6%) се изјаснио да им не недостаје ништа у њиховом свакодневном животу.

3.4. SWOT анализа

Након спроведене анализе постојећег стања по питању положаја младих у Средњем Банату, приступило се интеграцији и агрегацији идентификованих фактора. Посебан значај је дат резултатима спроведене анкете, који су утицали на већу поузданост донесених закључака, као и резултатима SWOT радионице која је одржана у Зрењанину 03. 10. 2023. године, а којој су присуствовали и допринос дали представници релевантних институција са ове територије, од градских и општинских управа, канцеларија за младе, представника установа културе, образовања, здравствених установа, НСЗ, као и удружења грађана.

Посредством *Табеле 3.19.* приказана је Интегрална SWOT матрица у коју су унесени фактори унапређења положаја младих у Средњем Банату.

Табела 3.20: Интегрална SWOT матрица

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
Орган ЈЛС за младе, са мерама подршке***	Нефункционалност организација за сусретање младих***
5 Канцеларија за младе у локалним самоуправама, са ЛАП-овима за младе***	Слаба видљивост КЗМ, незаинтересованост младих за активизам***
Објекти за сусретања младих (углавном у граду и седиштима општина)***	Неадекватна комуникација представника младих, генерално***
Спортски клубови (око 190 само у ЗР) и пратећа инфраструктура***	Концентрација ресурса намењених младима у седиштима локалних самоуправа***
Истакнути појединци (из реда младих)***	Неимплементација јавних политика за младе***
Основне, средње школе и високошколске установе**	Дискриминација младих на тржишту рада, а посебно из рањивих група (Роми, ОСИ, ...)***
Ученички и студентски дом У Зрењанину**	Недовољна јавна финансијска средства намењена младима**
Филијала и експозитуре НСЗ**	Недовољни капацитети ученичког и студентског дома**
ИТ-центар (STARTIT) у Зрењанину**	„Продужена младост“***
Саветовалиште за младе у ЗР**	Недовољна припремљеност за транзицију из образовања на тржиште рада**
Спортски диспансер**	Недовољна видљивост посебног статуса и проблема група међу младима – млади родитељи, младе самохране мајке, и др.**
Традиција удруживања у КУД-ове**	Мање образовне шансе младима из социјално депривираних слојева**
ОЦД у области омладинског сектора**	Осипање младих чланова у КУД-овима, нарочито у селима*

ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
Оживљавање привредних активности на територији СБО***	Постојећи систем вредности у друштву***
Процес придруживања ЕУ, легислатива***	Измењена парадигма одрастања и сазревања***
Процес придруживања ЕУ, финансије***	Постојећи друштвено-економски контекст***
Остали међународни фондови намењени младима***	Интензивне миграције младих, нарочито образованих, у веће градове или иностранство***
Доступност домаћих фондова***	Одсуство међугенерациске трансмисије***
Дигитализација друштва***	Апатија и предрасуде у популацији младих***
Отворени Балкан и друге интеграције**	Неповерење у струку, генерално***
Активне мере запошљавања младих**	Пораст насиља у друштву**
Друштвена свест о неопходности мултисекторске сарадње**	Продужена транзиција у Србији**
Развијеност услуга и медикамената здравствене заштите**	Злоупотреба ИТ технологија са дехуманизацијом друштва**
Миграције са културолошког и економског аспекта*	Низак ниво свести о (репродуктивном) здрављу
Млади из СБО који живе у дијаспори*	Изражене социјалне разлике (међу највећим у Европи)
Успостављене прекограничне везе – кроз реализоване пројекте и сл.*	Губитак надлежности ЈЛС у сфери финансирања заштите здравља младих
	Пораст употребе психоактивних супстанци
	Миграције са културолошког и безбедносног аспекта
	Недовољно одређена културна политика РС

Напомена:

Симбол „*“ означава јачину, односно важност атрибута (* → мали, ** → средњи, *** → велики).

На основу претходне табеле, по питању унапређења положаја младих у Средњем Банату, као **кључни фактори успеха** се могу дефинисати:

4. Дефинисање жељене промене

На основу свега до сада изнетог у овом документу дефинисана је **ВИЗИЈА** развоја положаја младих у Средњем Банату, до 2030. године:

Млади Средњег Баната у 2030. години су активни чланови друштва, који активно учествују у креирању друштвено–економских услова у којима ће до пуног изражаја доћи сви њихови потенцијали. Предуслови за психосоцијално и економско осамостаљивање младих, потпомогнути су широким спектром могућности за задовољавање њихових спортских и културних потреба.

Да би се остварила овако амбициозна визија, неопходна је широка сарадња између свих институционалних и ванинституционалних фактора како у Зрењанину, тако и у осталим ЈЛС у СБО. Свих 5 ЈЛС у СБО су заједнички носиоци ове визије развоја положаја младих, који ће поред иницијалних финансијских средстава усмерених „за младе“ настојати да повежу све заинтересоване стране како би се пројективно стање у положају младих на територији Средњег Баната, што више приближило зацртаном.

Од релевантних фактора у Средњем Банату, свакако да су најзначајнији:

- Пет ЈЛС у СБО,
- Пет КЗМ при ЈЛС у СБО,
- НСЗ филијала Зрењанин,
- Спортски савези у пет ЈЛС у СБО,
- Организације цивилног сектора,
- Привредни субјекти и њихове асоцијације са територије Средњег Баната,
- Јавне установе.

Од релевантних фактора изван СБО, свакако да су најзначајнији:

- Ресорно министарство за омладину, Владе Републике Србије,
- Ресорни сектетаријат за омладину, Владе АП Војводине и
- Управа за капитална улагања АПВ.

Поред ових институционалних фактора, пет ЈЛС у СБО ће бити отворене за све појединце, заинтересоване за остварење претходно дефинисане визије.

5. Дефинисање циљева

5.1. Дефинисање општег циља

Путем дефинисања општег циља кратко и прецизно се исказује намера креатора јавне политике ка чему ће бити усмерени сви напори и ангажовани ресурси у планском периоду. У овој Стратегији општи циљ је дефинисан као:

Општи циљ:

Стварање инфраструктурних, кадровских, организационих и других предуслова за несметан духовни, физички и професионални развој младих у Средњем Банату, с циљем унапређења њиховог положаја у друштву.

Омладинска политика се у овој Стратегији посматра са аспекта креирања амбијента у којем ће млади на територији Средњег Баната моћи да развију своје потенцијале како би се унапредио њихов положај у друштву. Амбијент се пре свега посматра као инфраструктурни, кадровски, али и организациони. У први план се намеће проблематика развоја инфраструктуре у области спорта и културе, заједно са пратећим програмима у вези са њима. Поред тога, као значајан фактор у сагледавању положаја младих, њихово економско и психо-социјално осамостаљивање свакако да заузимају значајно место, те се стога и овоме мора посветити дужна пажња.

Улазак младих у друштвени живот може се, између осталог, остварити и кроз њихов институционални волонтерски ангажман, путем којег би били у ситуацији да се ближе упознају са реалним друштвеним животом и проблемима који се покушавају ублажити или решити.

Ефекти оваквог интегралног приступа би требало да резултирају повећањем задовољства животом на територији Средњег Баната, што би резултирало и већим % младих који своју будућност виде на овом простору.

Показатељ: % младих који се не би одселили из места у којем живе

Извор: Анкета 5 КЗМ у СБО

Рефер. вредност: 22,4% (2023.)

Циљана вредност: 27,0% (2030.)

5.2. Дефинисање посебних циљева

Посебним циљевима се прецизније дефинишу основни правци деловања, односно подручја проблематике која ће се решавати у документу јавне политике. У складу са тим, намера креатора јавне политике је да питања, нпр. школског и врхунског спорта не буду експлицитно третирана, као ни посебни сегменти у делатности културе, а који свакако заслужују посебну пажњу. Сви изостављени сегменти од интереса за положај младих би требало да буду предмет интересовања неких других докумената јавне политике.

Посебан циљ 1:

Унапређење инфраструктурних преудуслова за културно-забавни и спортско-рекреативни ангажман младих

Домови културе/културни центри, односно некадашњи домови омладине су широко заступљени у инфраструктури намењеној за културно-забавни живот младих у Средњем Банату. Међутим, проблематика културе је последњих деценија мање-више изван фокуса јавних власти, а питање организованих забавних садржаја је скоро у потпуности препуштено приватној иницијативи. Генерално, објекти културе су у релативно запуштеном стању, а вештина њих, нарочито по селима, су у небезбедном и/или нехигијенском стању, те је неопходно унапредити ову врсту инфраструктуре.

Нешто боља ситуација је када су у питању објекти спортско-рекреативне инфраструктуре. За ово, велику заслугу имају и виши нивои власти који из својих буџета, подржавају изградњу и реконструкцију ових објеката. Међутим, и по питању ове врсте инфраструктуре, постоји велики простор да се она унапреди, и опет, нарочито по селима.

<u>Показатељи:</u>	1 % условних ³ вишенаменских објеката културе 2. % условних ⁴ спортских објекта (затворени/отворени)
<u>Извори:</u>	1. 5 ЈЛС у СБО и 2. 5 Спортских савеза у СБО
<u>Рефер. вредности:</u>	1. око 50% (2023.) 2. око 70%/70% (2023.)
<u>Циљана вредност:</u>	1. око 60% (2030.) 2. око 75%/75% (2030.)

³ Под термином „условни“ подразумева се усклађеност са законом дефинисаним стандардима, а који се у највећем делу односе на техничке аспекте везане за безбедност, као и њихову примереност за реализацију културних садржаја,

⁴ Под термином „условни“ подразумева се усклађеност са законом дефинисаним стандардима спортских објеката и такмичарским пропозицијама гранских савеза, али и техничких аспеката везаних за безбедност и хигијенске услове.

Посебан циљ 2:

Програмска подршка културној и спортској делатности

Спортски савези у свих пет ЈЛС у СБО заједно са спортским удружењима/клубовима, као и установе културе и КУД-ови, представљају значајна места на којима се окупљају и где су активни припадници популације младих. Последњих година, значајна средства се опредељују за спорт, што се показало као добар инструмент путем којих ће се млади активирати у друштвеном животу. С друге стране, релативно мања средства у свих пет ЈЛС у СБО се издвајају за задовољавање културних потреба младих. Већом афирмацијом КУД-ова могу се постићи и шири ефекти, пре свега на очувању богате културне шароликости Средњег Баната, а млади који немају спортских афинитета, свој друштвени ангажман могу наћи у неком од бројних КУД-ова у својој заједници.

Показатељи: 1. % планираних буџетских средстава ЈЛС за програме из културе
2. % планираних буџетских средстава ЈЛС за спортске програме

Извори: 5 ЈЛС у СБО (финансије)

Рефер. вредности: 1. 7,37% (ЗР); 0,17% (НБ); 0,21% (НЦ); 0,24% (ЖИ) и 0,97% (СЕЧ) (2023.)
2. 1,78% (ЗР); 0,82% (НБ); 1,69% (НЦ); 2,75% (ЖИ) и 2,07 (СЕЧ) (2023.)

Циљана вредност: 1. повећање за 10-15% /ЈЛС (2030.)
2. повећање за 10% /ЈЛС (2030.)

Посебан циљ 3:

Подизање свести младих о значају психо-социјалног и економског осамостаљивања

Велику важност поред физичког сазревања, у животном добу у којем се налазе млади игра и њихово психо-социјално и економско осамостаљивање. Ова два аспекта живота младих су мање-више у тесној вези. У менталитету људи на овим просторима је да до психо-социјалног и економског осамостаљивања младих долази нешто касније него што је то случај у Западној Европи. Разлози за ово су бројни, а међу њима, једни од главних су низак БДП, као и уврежене традиционалне вредности у друштву. И поред тога, ЈЛС овом проблему могу приступити на плански и организован начин тиме што ће развити индиректне инструменте за ублажавање поменуте проблематике, кроз институције које се на професионалан начин тиме баве.

Показатељи: 1. Број младих обухваћених услугама Саветовалишта за младе
2. Смањење броја незапослених из категорије младих у СБО

Извори: 1. Саветовалиште за младе у Зрењанину,
2. НСЗ у Зрењанину

Рефер. вредности: 1. 1.038 (2022.)
2. 2.130 (2022.)

Циљана вредност: 1. повећање за 15% (2030.)
2. смањење за 10% (2030.)

Посебан циљ 4:

Повећање видљивости и ангажмана организација које окупљају младе на волонтерској основи

КЗМ у свих 5 ЈЛС у СБО су у претходном периоду кроз своје мање-више активно присуство у друштвеним дешавањима, стекле одређена искуства, како у планирању, организацији, тако и у волонтерском раду. И поред тога, евидентирана је њихова недовољна видљивост, а један од узрока је свакако и недостатак финансија. Пружањем конкретније подршке КЗМ од стране ЈЛС, стекли би се услови за њихов несметан рад на, пре свега, важним питањима од интереса за младе као посебне друштвене групације. Посебан проблем је што КЗМ у неким ЈЛС нису препознате у њиховој систематизацији, па према томе ни у буџету конкретне ЈЛС.

С друге стране, градска/општинске организације Црвеног крста су препознате од стране младих као места у којима се може дати свој друштвени допринос на волонтерској основи. Многи млади, са територије Средњег Баната су своја волонтерска искуства стекли управо у овим организацијама. Већи ангажман младих допринео би повећању свести о неопходности исказивања хуманости у друштву, као његовог незаобилазног фактора.

Волонтерски рад представља један од најефикаснијих облика учествовања грађана у процесима развоја заједнице, афирмишући оно најплеменитије у људима – слободу, једнаке могућности, безбедност и правду за све људе. Волонтирање развија међусобну солидарност и толеранцију, мења свест и доприноси побољшању квалитета живота у заједници.

<u>Показатељи:</u>	1. Буџетска средства за КЗМ у 5 ЈЛС 2. Број младих волонтера у пет организација Црвеног крста у ЈЛС
<u>Извори:</u>	1. 5 ЈЛС у СБО (финансије) 2. 5 организација Црвеног крста у СБО
<u>Рефер. вредности:</u>	1. 1,5 мил РСД, при чему су: КЗМ ЗР = 0 РСД и КЗМ НБ = 0 (2023.) 2. око 800 (2030.)
<u>Циљана вредност:</u>	1. повећање између 100% и 200% (2030.) 2. повећање за 15%, по ЈЛС (2030.)

6. Идентификовање мера⁵

6.1. Идентификоване мере у оквиру Посебног циља 1

Посебан циљ 1 је дефинисан као **Унапређење инфраструктурних преуслова за културно-забавни и спортско-рекреативни ангажман младих**. У оквиру овог посебног циља, идентификоване су три мере, и то:

• Мера 1.1: Унапређење инфраструктуре намењене култури младих

Релативно бројна инфраструктура намењена култури је генерално у лошем стању. Сви објекти културе на територији СБО, нису у прилици да генеришу озбиљније приходе, па се по питању одржавања по правилу ослањају на своје ЈЛС. Чак и КЦ у Зрењанину, који је у релативно добром, односно функционалном стању, захтева перманентна инфраструктурна улагања, како би се барем одржао постојећи ниво функционисања. У складу са поднетом кандидатуром Града за престоницу културе Србије 2025. године, у току су, али су и планирани бројни инфраструктурни захвати на градским објектима културе.

Поред активности на нивоу Града Зрењанина, у плану је изградња и/или реконструкција више инфраструктурних објеката културе намењених младима на територији осталих ЈЛС у СБО.

Показатељ: Број изграђених/реконструисаних објеката културе

Извор: 5 ЈЛС у СБО (финансије)

Рефер. вредност: 0/0 (2023.)

Циљана вредност: 1/28 (2030.)

• Мера 1.2: Унапређење спортско-рекреативне инфраструктуре (затворени објекти)

Затворени објекти спортске инфраструктуре на територији СБО су у релативно употребљивом стању и одговарају својој намени, како за одржавање такмичења, тако и за обављање рекреативних активности. У Зрењанину, граду са великом спортском традицијом, за бригу о објектима спортске инфраструктуре формирана је Јавна установа Спортски објекти, Зрењанин. Захваљујући овој установи, спортисти из града имају на располагању широку палету спортских објеката за спровођење својих активности. Међутим, због високог нивоа амортизације, у ове објекте се треба пуно улагати, како би се одржали у функционалном стању. И поред сталног захтева за одржавањем, за сада су на територији СБО у изградњи два спортска објекта, и то: спортска хала у Сечњу (завршетак), као и затворени базен у Новом Бечеју.

⁵ Све идентификоване мере у овој Стратегији укључују родну равноправност, и неутралност када су у питању микро, мали и средњи привредни субјекти.

<u>Показатељ:</u>	Број изграђених/реконструисаних ⁶ (затворених) спортских објеката
<u>Извор:</u>	Спортски савези и 5 ЈЛС у СБО (финансије)
<u>Рефер. вредност:</u>	0/0 (2023.)
<u>Циљана вредност:</u>	6/13 (2030.)

• Мера 1.3: Унапређење спортско-рекреативне инфраструктуре (отворени објекти)

Отворени објекти спортске инфраструктуре су релативно добро заступљени на територији Средњег Баната. Међутим, са савременим тенденцијама друштва ка здравијем и активнијем животу, нарочито младих, указала се потреба, пре свега, за реконструкцијом постојећих објеката ове врсте на отвореном, али и за изградњом нових.

По питању реконструкције, највише се мисли на спортске терене у оквиру школа или фудбалских терена, нарочито по селима, док се по питању изградње нових планирају тзв. теретане на отвореном и др.

<u>Показатељ:</u>	Број изграђених/реконструисаних (отворених) спортских објеката
<u>Извор:</u>	Спортски савези и 5 ЈЛС у СБО (финансије)
<u>Рефер. вредност:</u>	0/0 (2023.)
<u>Циљана вредност:</u>	12/16 (2030.)

6.2. Идентификоване мере у оквиру Посебног циља 2

Посебан циљ 2 је дефинисан као **Програмска подршка културној и спортској делатности**. У оквиру овог посебног циља, идентификоване су три мере, и то:

• Мера 2.1: Подршка програмима установа културе

Установе културе у СБО су у прошлости била стецишта активног друштвеног живота, нарочито у руралним подручјима. Може се рећи да се данас, фокус са културног, померио на забавни живот младих, што је свакако допринело промени у систему вредности младих, а каснијим њиховим сазревањем и система вредности друштва. У циљу очувања идентитета и културне баштине сваког народа у овом мултикултуралном подручју, подршка установама културе је од кључног значаја.

Због решености града Зрењанина да се идентификује као Национална престоница културе, доносиоци одлука су у претходним годинама за програме културе опредељивали значајно већа средства у буџету за те намене.

<u>Показатељ:</u>	Средства буџета ЈЛС „за програме културе“
<u>Извор:</u>	5 ЈЛС у СБО (финансије)
<u>Рефер. вредност:</u>	524,5 мил. РСД (ЗР); 3 мил. РСД (НБ); 2 мил. РСД (НЦ); 2 мил. РСД (ЖИ) и 8,9 мил. РСД (СЕЧ) (2023.)
<u>Циљана вредност:</u>	повећање за 15% / ЈЛС (2030.)

⁶ У овом документу, под појмом реконструкција се убрајају и адаптација, санација, као и инвестиционо и текуће одржавање објекта, а који су дефинисани као посебни појмови у Закону о планирању и изградњи (Сл. гласник РС 62/2023).

• **Мера 2.2: Подршка програмима цивилног сектора у култури**

Бројни КУДови на референтном подручју, велики су неговатељи традиције и културе у свакој локалној заједници и подршка њима је најбољи начин да се очува културна шароликост. Међутим, ентузијазам и волонтерски рад на којем су засновани, представља велико ограничење и угрожава сам опстанак ових организација.

Показатељ: Број финансираних програма из културе „за КУД-ове“

Извор: 5 ЈЛС у СБО (финансије)

Рефер. вредност: 57 (ЗР); 4 (НБ); 5 (НЦ); 14 (ЖИ) и 5 (СЕЧ) (2023.)

Циљана вредност: повећање за 10-15%/ЈЛС (2030.)

• **Мера 2.3: Подршка спортским програмима спортских организација**

На референтном подручју функционише релативно велики број спортских организација. У њима млади воде активан друштвени живот, где су у прилици и да истовремено створе здраве животне навике и дисциплину. У свакој од пет референтних ЈЛС фомирани су спортски савези који воде бригу о спортском животу на својој територији. Деценијама уназад, усталила се пракса подршке спортским организацијама, а која би требало да се настави и у будућности. Треба напоменути, да пружена подршка спортским организацијама не би била усмерена на подршку врхунском спорту, већ би више требало водити рачуна о масовности и истрајности бављења спортом, чиме ће се јасно одсликати јасна намера да се промовише здрав живот и такмичарски дух, првенствено код младих.

Показатељ: Средства буџета ЈЛС „за спортске програме“

Извор: 5 ЈЛС у СБО (финансије)

Рефер. вредност: 199,07 милиона РСД/5 ЈЛС (2023.)

Циљана вредност: повећање за 10% (2030.)

6.3. Идентификоване мере у оквиру Посебног циља 3

Посебан циљ 3 је дефинисан као **Подизање свести младих о значају психо-социјалног и економског осамостаљивања**. У оквиру овог посебног циља, идентификоване су две мере, и то:

• **Мера 3.1: Подршка психо-социјалном осамостаљивању младих**

Психо-социјалним осамостаљивањем младих се првенствено бави Саветовалиште за младе у Зрењанину. Недавно је Град Зрењанин изгубио надлежности над Саветовалиштем, о коме сада бригу води Влада АПВ. Међутим, због значаја овог сегмента живота и здравља младих, неопходно је додатно ојачати капацитете и интензивирати активности ове институције. Првенствено, активности Саветовалишта треба интензивирати у делу едукације ка бољем и ефикаснијем психо-социјалном осамостаљивању. Едукације и саветовања ће се односити на подручја која се тичу репродуктивног здравља, злоупотребе психоактивних супстанци, неправилне исхране, физичке неактивности, насиља и менталног здравља.

<u>Показатељ:</u>	% успешности излазног теста
<u>Извор:</u>	Саветовалиште за младе Зрењанин
<u>Рефер. вредност:</u>	65% (2023.)
<u>Циљана вредност:</u>	повећање за 10% (2030.)

• **Мера 3.2: Подршка економском оснаживању/осамостаљивању младих**

Економско оснаживање, односно осамостаљивање младих је питање које превазилази оквиру Средњег Баната и у тесној је вези са укупном друштвено-економском ситуацијом у земљи. Један од битних фактора који утиче на појаву тзв. синдрома „продужене младости“ свакако да је и све већа претња сиромаштва, која у комбинацији са традиционалним вредностима нашег друштва доводи до све каснијег економског осамостаљивања младих. Ово се затим манифестује и на све касније опредељење за заснивањем породице, што се негативно одражава и на демографске показатеље.

Ипак, неке активности на ублажавању последица ове појаве се могу предузети и на локалу, заједничким ангажманом релевантних фактора, пре свега ЈЛС и НСЗ.

<u>Показатељ:</u>	Средства буџета ЈЛС за економско оснаживање младих
<u>Извор:</u>	5 ЈЛС у СБО (финансије)
<u>Рефер. вредност:</u>	3 мил. РСД (ЗР); 0 РСД (НБ); 0 РСД (НЦ); 0 РСД (ЖИ) и 0 РСД (СЕЧ) (2023.)
<u>Циљана вредност:</u>	повећање за 10%, односно увођење ових средстава у буџет (2030.)

6.4. Идентификоване мере у оквиру Посебног циља 4

Посебан циљ 4 је дефинисан као **Повећање видљивости и ангажмана организација које окупљају младе на волонтерској основи**. У оквиру овог посебног циља, идентификоване су две мере, и то:

• **Мера 4.1: Унапређење рада КЗМ у 5 ЈЛС у СБО**

У циљу обезбеђивања услова за активније укључивање младих у живот и рад друштвене заједнице на територији 5 ЈЛС у СБО, оснаживање младих, пружање подршке организовању различитих друштвених активности младих, учењу и креативном испољавању потреба младих, неопходно је, како то Закон и предвиђа да се КЗМ, између осталог финансирају из буџета ЈЛС. Ово финансирање би пре свега требало да буде усклађено са овом Стратегијом, као и са постојећим ЛАП-овима за младе. На тај начин, обезбедила би се стабилност функционисања КЗМ, барем у делу њихових програмских активности.

<u>Показатељ:</u>	Број волонтера/акција/пројеката 5 КЗМ
<u>Извор:</u>	5 КЗМ у СБО
<u>Рефер. вредност:</u>	115/21/44 (2023.)
<u>Циљана вредност:</u>	повећање за 20%/10%/20% (2030.)

• **Мера 4.2: Подршка волонтерским непрограмским акцијама 5 организација ЦК у СБО**

Црвени крст је највећа и најстарија волонтерска организација. Негујући „Седам принципа“ (добровољност, хуманост, независност, непристрасност, неутралност, јединство, универзалност), Црвени крст је привукао велики број волонтера различитих генерација и они представљају незаменљив ресурс и највећу снагу Црвеног крста.

Волонтер реализујући активности Црвеног крста свесно поклања време, вештине, знање и енергију за добробит угрожених људи и локалне заједнице. Волонтирање, има своје позитивне ефекте на угрожене категорије, на саме волонтере, на локалну заједницу, на друштво, али и на развој човечности у сваком погледу. Осим што решава проблеме, такође и изграђује личност оних који волонтирају, подстиче оне са маргине једнако као и оне који раде и остварују профит, помаже друштву да се упути у хуманијем смеру развоја и солидарности.

<u>Показатељ:</u>	Број непрограмских акција
<u>Извор:</u>	5 организација Црвеног крста у СБО
<u>Рефер. вредност:</u>	3 (2023.)
<u>Циљана вредност:</u>	5 (2030.)

6.5. Преглед идентификованих мера и циљева

Ради јаснијег увида у идентификоване циљеве и мере, у *Табели 6.1* приказани су сви идентификовани циљеви и мере.

Табела 6.1: Преглед идентификованих циљева и мера

		Посебни циљеви	Мере
		О П Ш Т И Ц И Љ Стварање инфраструктурних, кадровских, организационих и других предуслова за несметан духовни, физички и професионални развој младих у Средњем Банату, с циљем унапређења њиховог положаја у друштву	Посебан циљ 1: Унапређење инфраструктурних предуслова за културно-забавни и спортско-рекреативни ангажман младих
Посебан циљ 2: Програмска подршка културној и спортској делатности	Мера 2.1: Подршка програмима установа културе Мера 2.2: Подршка програмима цивилног сектора у култури Мера 2.3: Подршка спортским програмима спортских организација		
Посебан циљ 3: Подизање свести младих о значају психо-социјалног и економског осамостаљивања	Мера 3.1: Подршка психо-социјалном осамостаљивању младих Мера 3.2: Подршка економском оснаживању/осамостаљивању младих		
Посебан циљ 4: Повећање видљивости и ангажмана организација које окупљају младе на волонтерској основи	Мера 4.1: Унапређење рада КЗМ у 5 ЈЛС у СБО Мера 4.2: Подршка волонтерским непрограмским акцијама 5 организација ЦК у СБО		

7. Извештај о анализи мера

У овом делу су дати одговори на захтеве из прилога (5-10), а који се односе на чл. 24–30. Уредбе⁷.

► *Анализа финансијских ефеката*

Из дефинисаних циљева и мера очигледно је да је омладинска политика у овој Стратегији усмерена у три главна подручја, а то су култура, спорт и волонтерски рад. Поред ових, мере кореспондирају и ка проблематици запошљавања, као и према психо-социјалном сазревању. Спорт као друштвена делатност, изузев у случају врхунског спорта, најчешће је само корисник јавних буџета, у циљу унапређења положаја младих. Слична ситуација је и са осталим подручјима од интереса у овој Стратегији. Већина дефинисаних мера, већ су у некој форми препознате у јавним политикама, односно у буџетима пет ЈЛС у СБО. Оне мере које тренутно нису заступљене у буџетима, као што су Мера 3.1: Подршка психо-социјалном осамостаљивању младих, Мера 4.1: Унапређење рада КЗМ у 5 ЈЛС у СБО и Мера 4.2: Подршка волонтерским непрограмским акцијама 5 организација ЦК у СБО, су само fine варијације постојећих програма у програмским буџетима ЈЛС, с том разликом што су оне у овој Стратегији дефинисане тако да се могу очекивати највећи помаци у спровођењу омладинске политике.

Са одређеним прерасподелама у локалним буџетима, а у комбинацијама са буџетима АП Војводине и РС који таргетирају сличну проблематику, нарочито у мери 1.2: Унапређење спортске инфраструктуре (затворени објекти), мери 1.3: Унапређење спортске инфраструктуре (отворени објекти), мери 2.2: Подршка програмима цивилног сектора у култури и мери 2.3: Подршка спортским програмима спортских организација, позитивни финансијски ефекти се могу очекивати већ у кратком року, као нпр. продаје улазница, продаје рекламног простора, продаје медијских права, а овде се могу подвести и приходи од закупнине објеката.

Индиректни буџетски приходи се могу очекивати кроз учешће локалних актера у организацији културних и спортских догађаја.

► *Анализа економских ефеката*

Економски ефекти имплементације ове Стратегије ће се првенствено огледати у свим мерама у оквиру посебног циља 1: Унапређење инфраструктурних предуслова за културно-забавни и спортско-рекреативни ангажман младих. Ово ће представљати пословну прилику за ангажман локалних привредних субјеката.

Посебан сегмент су приватне иницијативе у сфери спорта, али и културе, где се већ први позитивни примери налазе на подручју Средњег Баната. Не треба искључити могућност да ће се оваква пракса, уз позитиван сигнал упућен пословној заједници усвајањем ове Стратегије, наставити и проширити у овом планском периоду.

⁷ Уредба о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика („Службени гласник РС“, број. 8/19)

Неки мањи економски ефекти ће се свакако остварити и то највише у делу повећања видљивости појединих привредних субјеката путем спонзорстава у спортским организацијама, као и дотацијама културних манифестација, а делом и улагањем у унапређење инфраструктуре објеката културе.

► **Анализа ефеката на друштво**

Ова стратегија је као свој општи циљ и управо и поставила Стварање инфраструктурних, кадровских, организационих и других предуслова за несметан духовни, физички и професионални развој младих у Средњем Банату, **с циљем унапређења њиховог положаја у друштву**, на основу чега се и очекују позитивни ефекти на ову веома важну друштвену групацију. У складу са овим, друштвени ефекти би се огледали у поправљању културног, физичког, психо-социјалног, економског, као и волонтерског, односно свеукупног друштвеног ангажмана младих, . Индиректно, ово би се одразило на њихов квалитет живота у локалној заједници, чиме би се директно утицало на поправљање вредности показатеља на нивоу општег циља, дефинисаног као: % младих који се не би одселили из места у којем живе. Ово све има далекосежне последице, које се највише огледају у биолошкој регенерацији друштва, као предуслова за његов свеукупни развој.

► **Анализа ефеката на животну средину**

Уопштено говорећи, идентификоване мере не би требале да носе у себи неке посебне ризике по животну средину, док свака од њих треба да се, директно или индиректно, позитивно одрази на здравље популације младих.

Позитивни ефекти се свакако могу очекивати, и то у оквиру свих мера обухваћених посебним циљем 1: Унапређење инфраструктурних предуслова за културно-забавни и спортско-рекреативни ангажман младих, а у оквиру којих ће се посебна пажња посветити енергетској ефикасности објеката.

С друге стране, изградњом/реконструкцијом појединих објеката културе, спортских објеката, нарочито оних на отвореном, даће се допринос унапређењу урбаних/руралних подручја, док се у појединим специфичним случајевима спортских објеката (трим стазе, и др.) може говорити и о уређењу животне средине, чак и са елементима пејзажне архитектуре.

► **Анализа управљачких ефеката**

По питању управљачких ефеката, ова Стратегија ће захтевати благо јачање капацитета унутар свих пет КЗМ у СБО. Овде се првенствено мисли на обуку ангажованих младих у КЗМ по питању волонтерског рада, вршњачке едукације, као и на пољу Управљања пројектним циклусима. Ово ће се позитивно одразити на организационе промене унутар самих КЗМ.

Што се тиче ЈЛС, у оним ЈЛС у којима КЗМ нису препознате у њиховој Систематизацији, биће неопходно да се исте коригују, како не би постојале препреке за њихову конкретну финансијску подршку, а чиме би се и њихов статус и формално препознао.

► **Анализа ризика**

Све кључне заинтересоване стране и циљне групе обухваћене овом Стратегијом, су у неком делу узеле учешће у њеној изради и на тај начин дале свој непосредни допринос и подршку за њену будућу реализацију.

Велика већина предвиђених активности у Стратегији, дефинисана је у постојећим одлукама о буџетима ЈЛС, чиме је финансијски ризик ублажен. Недостајуће активности биће предвиђене у наредним одлукама о буџетима. Слично овоме, за случај да се поједине мере и/или активности не могу реализовати из неког разлога, што ће се евентуално установити предвиђеном евалуацијом Акционог плана на половини планског периода, оставља се могућност ревизије Стратегије.

У случају да се поједине мере и/или активности не могу реализовати из неког разлога, предвиђеном евалуацијом Акционог плана, на половини планског периода, оставља се могућност ревизије Стратегије.

8. Идентификовање механизма за спровођење мера

Да би се обезбедило правилно спровођење идентификованих мера, неопходно је утврдити одређени механизам за то. У случају ове Стратегије, тај механизам ће бити у надлежности **Пројектног тима**, на чијем челу је **Координационо тело** које ће сачињавати:

1. Један представник из сваке од пет ЈЛС у СБО (КЗМ, омладинска политика, друштвене делатности, ...) и
2. По један Координатор Стратегије из сваке од пет ЈЛС (КЗМ, омладинска политика, друштвене делатности, ...).

Основни задатак Координационог тела је да:

- Оцени успешност реализације мера, а на основу извештаја Координатора Стратегије,
- Међусобно информисање о напретку на реализацији мера, у свакој ЈЛС,
- Размена искустава на реализацији мера,
- Предлаже акције за превазилажење конкретних проблема у реализацији мера, као и
- Извештавање ка ЈЛС.

Координатори за спровођење Стратегије на нивоу ЈЛС, су у хијерархији пројектног тима на нивоу испод Координационог тела, и они ће такође бити посебно именовани од стране Градоначелника и председника општина, са својим конкретним задужењима, а у која ће обавезно спадати и:

- Праћење кључних активности на реализацији Стратегије, са посебним освртом на утрошена средства и планиране рокове,
- Праћење индикатора на нивоу општег и посебних циљева и њихова евалуација,
- Координација између ЈЛС и институције/организације надлежне за спровођење мере,
- Идентификација насталих ризика и њиховог утицаја на показатеље на нивоу циљева,
- Извештавање ка Координационом телу.

Поред Координатора Стратегије, на нивоу сваке од мера, а у зависности од надлежности институције/организације за спровођење конкретне мере, унутар пројектног тима се предвиђа и именовано лице/позиција: **Координатор мере**, који се именује од стране Градоначелника, председника општине или одговорног лица у конкретној институцији/организацији. У задужења Координатора мере, обавезно ће спадати и:

- Праћење свих активности на реализацији мере, са посебним освртом на утрошена средства и планиране рокове,
- Праћење индикатора на нивоу мере и њихова евалуација,
- Координација између институције/организације надлежне за спровођење мере, партнера, као и других субјеката укључених у спровођење мере, односно идентификованих активности у оквиру ње,
- Идентификација насталих ризика и њиховог утицаја на показатеље на нивоу мере и
- Извештавање ка Координатору Стратегије.

9. Одређење начина оцене постигнутих резултата

Оцена постигнутих резултата, односно ефикасности и ефективности спровођења Стратегије ће се вршити увидом у остварене промене дефинисаних показатеља, како на нивоу циљева, тако и на нивоу сваке појединачне мере.

Координатори мера треба да пре почетка имплементације мера:

- Упознају институцију одговорну за реализацију и њене евентуалне партнере са референтним показатељем и његовом циљаном вредношћу након реализације мере,
- Дефинишу показатељ на нивоу сваке активности
- Направе процену финансијских трошкова реализације активности, са изворима финансирања,
- Упознају носиоца/партнере на нивоу активности у оквиру мере, са процењеним трошковима активности, као и са роковима за реализацију.

Након реализације конкретне мере, у финансијским и временским оквирима, координатори мера треба да:

- Учине доступним извор за идентификовани показатељ,
- Упореди дефинисани показатељ на почетку и након реализације мере, и квантитативно га изрази, где су могућа два случаја:
 - Уколико постоје одступања **+/- 15%**, сматраће се да је мера успешно реализована,
 - Уколико су одступања већа од **+/- 15%**, Координатору Стратегије ће предложити могуће накнадне интервенције за постизање очекиваног резултата.

Координатор Стратегије ће водити бригу о остваривању показатеља на нивоу циљева (општег и посебних) у оквиру чега ће:

- Упознати координаторе мера са референтним показатељем на нивоу посебног циља у оквиру којег се реализује конкретна мера и његовом циљаном вредношћу након реализације свих мера у оквиру тог циља,
- Учинити доступним извор за идентификоване показатеље на нивоу циљева,
- Два до три пута у току планског периода (2024-2030) извршити поређење вредности индикатора са почетном вредношћу,
- Резултате поређења вредности индикатора оценити у смислу, да ли је могуће остварити његову планирану вредност након реализације свих мера на нивоу посебног циља. Уколико се оцени да су постигнути резултати незадовољавајући у односу на постављене индикаторе, оставља се могућност да се Стратегија ревидира на нивоу конкретних мера и тако ревидирана да се настави са њеном имплементацијом.
- Сагледати све упоређене вредности индикатора на нивоу посебних циљева и дати оцену о могућности остваривања планиране вредности индикатора на нивоу општег циља.
- По истеку планског периода, односно након реализације свих предвиђених мера дати коначну оцену успешности реализације Стратегије, где су могућа два случаја:
 - Уколико постоје одступања показатеља на нивоу општег циља **+/- 15%**, сматраће се да је Стратегија успешно реализована,
 - Уколико су одступања већа од **- 15%**, сматраће се да Стратегија није успешно реализована.

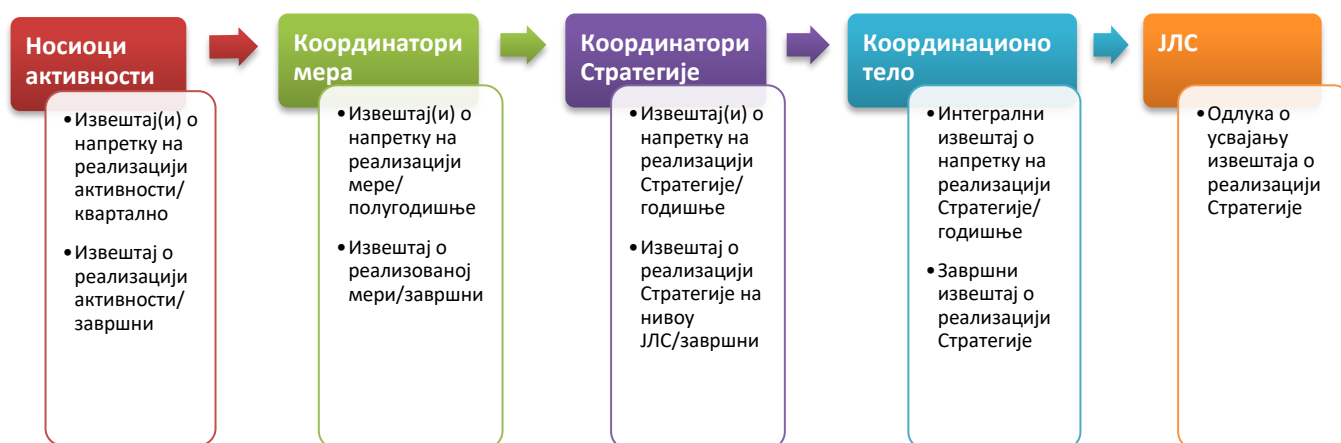
10. Одређење начина извештавања о резултатима

Правовремено и објективно информисање међу актерима на реализацији Стратегије је од суштинске важности како би се на евентуална уочена одступања од планираног могло одговорно и адекватно реаговати, односно како би се на знаке непредвиђених отежавајућих околности, могло проактивно деловати.

Да би информације „са терена“, уопште и стигле до ЈЛС и њених органа, неопходно је дефинисати начин прикупљања информација на самом изворишту, њихову обраду, као и токове информација међу члановима Пројектног тима. У складу са тим, основни приступ у извештавању је „одоздо ка горе“, што подразумева да прве информације, у форми **Извештаја о напретку на реализацији активности** (квартално), стижу од носиоца конкретних активности дефинисаних у Акционом плану Стратегије и иду ка координаторима мера, а чији задатак је да врше непрекидно праћење промене показатеља на нивоу мере, и то, како се која активност заврши. Координатори мера на полугодишњем нивоу формално извештавају своје координаторе Стратегије на нивоу ЈЛС. Ово је у форми **Извештаја о напретку на реализацији мера**, односно након реализоване мере у форми **Извештаја о реализованој мери**, како би они могли имати увид у утицај реализације мера на показатеље на нивоу посебних циљева, односно општег циља. Уз ово, координатори мера усмено извештавају координаторе Стратегије на месечном нивоу, о свим кључним аспектима реализације активности, односно мере у својој надлежности.

Координатори Стратегије на основу извештаја приспелих од координатора мера припремају годишњи **Извештај о реализацији Стратегије** који шаљу Координационом телу, са освртом на обим и рокове реализације активности и мера, и нагласком на утрошена финансијска средства и на промену показатеља на свим нивоима. Након спровођења свих мера, координатори Стратегије састављају завршни Извештај о реализацији Стратегије на нивоу ЈЛС, који шаљу Координационом телу.

На основу прикупљених извештаја, Координационо тело припрема **интегрални годишњи извештај** на нивоу Стратегије, који се подноси органима ЈЛС. У последњој години планског периода интегрални годишњи извештај се ради у форми **завршног извештаја о реализацији Стратегије**, са посебним освртом на ниво достизања општег циља, односно планиране вредности његовог показатеља.

Слика 10.1

Информациони токови при реализацији Стратегије

11. Информације о резултатима спроведених консултација

Током израде Стратегије за младе Средњег Баната за период 2024-2030., одржане су различите врсте консултација са представницима КЗМ, ЈЛС, НСЗ, јавних установа и институција из области културе, спорта, образовања, здравља, социјалне заштите, хуманитарних организација и удружења грађана.

Формалне консултације су обављене на SWOT радионици, као и на три фокус групе са представницима релевантних друштвених актера (Градска и општинске управе, КЗМ, НСЗ, Саветовалиште за младе, Црвени крст, спортски савези, установе културе). Применом брејнсторминг методе, од учесника су се добијали конкретни предлози опција, који су се на лицу места продискутовали, и снагом аргумената и конкретних показатеља исти су се прихватили или одбацивали. Неке од опција су одбачене из разлога што су излазиле из оквира надлежности ЈЛС, док су друге одбачене због финансијске неоправданости.

Неформалне консултације у процесу израде Стратегије су се интензивно вршиле између представника КЗМ, ЈЛС и РЦР Банат, а који су и чинили окосницу тима за њену израду. На овим консултацијама се практично вршило прецизније дефинисање претходно усвојених опција са формалних консултација, при чему су се показала одређена преклапања у њима, па су се неке опције из тог разлога одбациле, док су друге претрпеле само семантичка побољшања.

У завршној фази израде документа, извршене су и консултације са надлежнима у свакој ЈЛС обухваћеној Стратегијом, а који су се сагласили са предложеном садржином документа, који је након тога стављен на увид јавности.

12. Процена финансијских средстава потребних за реализацију мера

Финансијска средства потребна за реализацију мера ће за више њих бити обезбеђена из буџета ЈЛС, уз напомену да се за она под неким називом већ и налазе у њему.

Стратегијом се предвиђа да се за поједине мере, нарочито оне у вези са унапређењем инфраструктуре, финансијска подршка затражи и из спољшњих извора, пре свега АПВ, РС, али и ЕУ.

Табела 12.1: Процена потребних финансијских средстава за реализацију мера, и њихови извори

Назив мере	Потребна финансијска средства (РСД)	Финансијски извор(и)
Мера 1.1: Унапређење инфраструктуре намењене култури младих	2.566.755.000	<ul style="list-style-type: none"> Буџети 5 ЈЛС Донатори (РС, АПВ, ЕУ)
Мера 1.2: Унапређење спортско-рекреативне инфраструктуре (затворени објекти)	2.417.500.000	<ul style="list-style-type: none"> Буџети 5 ЈЛС Донатори (РС, АПВ, ЕУ)
Мера 1.3: Унапређење спортско-рекреативне инфраструктуре (отворени објекти)	1.742.180.000	<ul style="list-style-type: none"> Буџети 5 ЈЛС Донатори (РС, АПВ, ЕУ)
Мера 2.1: Подршка програмима установа културе	4.501.600.000	<ul style="list-style-type: none"> Буџети 5 ЈЛС Донатори (АПВ и РС)
Мера 2.2: Подршка програмима цивилног сектора у култури	103.430.000	<ul style="list-style-type: none"> Буџети 5 ЈЛС
Мера 2.3: Подршка спортским програмима спортских организација	1.142.400.000	<ul style="list-style-type: none"> Буџети 5 ЈЛС
Мера 3.1: Подршка психо-социјалном осамостаљивању младих	9.000.000	<ul style="list-style-type: none"> Буџети 5 ЈЛС Донатори (АПВ и РС)
Мера 3.2: Подршка економском оснаживању/осамостаљивању младих	434.930.000	<ul style="list-style-type: none"> Буџети 5 ЈЛС Донатори (АПВ и НСЗ)
Мера 4.1: Унапређење рада КЗМ у 5 ЈЛС у СБО	45.600.000	<ul style="list-style-type: none"> Буџети 5 ЈЛС Донатори (ЈКП, АПВ, ЕУ)
Мера 4.2: Подршка волонтерским непрограмским акцијама 5 организација ЦК у СБО	40.500.000	<ul style="list-style-type: none"> Буџети 5 ЈЛС Донатори (ПУ, РС)

13. Процену финансијских ефеката реализације мера

Прецизне финансијске ефекте реализације мера у овој стратегији је веома тешко одредити из најмање два разлога, и то:

- Стратегијом је обухваћене пет ЈЛС, међу којима је Град Зрењанин доминантан у односу на остале ЈЛС, па ће свака од мера имати различите финансијске ефекте, и
- Присутан је ефекат финансијске мултипликације.

Ипак, путем реализације чак 6 мера у оквиру Стратегије (све мере у оквиру посебног циља 1, и све мере у оквиру посебног циља 2) у релативно кратком року биће остварени позитивни финансијски ефекти са значајном финансијском мултипликацијом.

Уопштено говорећи, може се констатовати да су све мере усмерене на унапређење општег амбијента у којем функционишу млади у пет референтних ЈЛС.

14. Информација о прописима које би требало донети/изменити

Спровођење мера дефинисаних у овој Стратегији не захтева било какву интервенцију у погледу доношења нових или измена постојећих прописа, односно правних оквира.

Једина неопходна интервенција је интерног карактера и односиће се на измену акта којим се уређује унутрашња организација и систематизација радних места у ЈЛС, а по питању дефинисања положаја КЗМ.

15. Акциони план

Овај Акциони план је саставни део *Стратегије за младе Средњег Баната за период 2024-2030.* и израђен је за целокупан период њене важности. С обзиром да је поједине активности, новчане вредности потребне за њихову реализацију и др. било релативно тешко правилно идентификовати из данашње перспективе, оставља се реална могућност да овај Акциони план претрпи одређене измене унутар овог планског периода.

Досадашње анализе показале да су кључни проблеми/слабости у области омладинске политике у СБО пре свих, нефункционалност организација за сусретање младих, која се може довести у везу са слабом видљивошћу КЗМ. Поред тога као слабост је уочена и генерално, неадекватна комуникација представника младих, а што доводи до пасивизације велике већине који припадају овој старосној категорији. Све наведено се узрочно-последично доводи и у везу са неимплементацијом јавних политика за младе.

Спроведене анализе, на нивоу СБО, су показале да су највећи проблеми младих у локалним заједницама: незапосленост и економски проблеми (14,2%), запошљавање „преко везе“ (12,5%), лош образовни систем (12,5%), као и недостатак места за провођење слободног времена (9,0%). Млади у спроведеном истраживању указују и на оно што им конкретно недостаје у њиховој средини, а то су: недостатак садржаја усмерених за младе (забава, култура, донекле спорт...), здрава пијаћа вода, проблеми у вези посла и запошљавања и др.

Сагледавајући претходно наведене налазе, а узимајући у обзир законске и друге оквире, као и остале битне факторе (институционално окружење, потенцијале буџета ЈЛС, и др.), а пре свега надлежности ЈЛС, ова Стратегија је дефинисала свој општи циљ, који се треба остварити до 2030. године, као:

Стварање инфраструктурних, кадровских, организационих и других предуслова за несметан духовни, физички и професионални развој младих у Средњем Банату, с циљем унапређења њиховог положаја у друштву.

Ниво остварења овог циља ће се измерити путем показатеља дефинисаног као % младих који се не би одселили из места у којем живе, а чија је референтна вредност у 2023. години на нивоу од 23,5%, док би у 2030. години, након реализације овог Акционог плана требала да буде 27,5%.

Акциони план садржи четири посебна циља, 10 мера и 132 активности, чија је процењена вредност 13.003.900.000 РСД, од чега је процењено да је учешће пет ЈЛС у СБО 8.832.475.000 у периоду до 2030. године, што представља 67,92% од укупне вредности.

Напомене:

- У колони „Вредност“ дата је процењена Укупна вредност у РСД, од почетка до краја периода у којем се активност реализује.
- У колони „Напомене“ дата је процена учешћа појединих финансијских извора у %, као и друге напомене у вези реализације активности.

О П Ш Т И Ц И Љ:

Стварање инфраструктурних, кадровских, организационих и других предуслова за несметан духовни, физички и професионални развој младих у Средњем Банату, с циљем унапређења њиховог положаја у друштву.

Показатељ:	<ul style="list-style-type: none">• % младих који се не би одселили из места у којем живе, при чему је спроведена анкета у 2023. години показала да је то 22,4% анкетираних младих у Средњем Банату, а циљана вредност у 2030. години је 27,0%.
Извор верификације:	<ul style="list-style-type: none">• Анкета 5 КЗМ у СБО

Посебан циљ 1:

Унапређење инфраструктурних предуслова за културно-забавни и спортско-рекреативни ангажман младих

Показатељ:	<ul style="list-style-type: none">• % условних вишенаменских објеката културе, при чему је он у 2023. години износио око 50% од свих објеката културе у Средњем Банату, а циљана вредност у 2030. години је око 60%.• % условних спортских објекта (затворени/отворени), при чему је он износио око 70%/70% у 2023. години, а циљана вредност у 2030. години је око 75%/75%.
Извор верификације:	<ul style="list-style-type: none">• 5 ЈЛС у СБО,• 5 Спортских савеза у СБО

Мера 1.1: Унапређење инфраструктуре намењене култури младих					
Врста мере:	<ul style="list-style-type: none"> Обезбеђење добара и пружање услуга 				
Институције одговорне за реализацију:	<ul style="list-style-type: none"> 5 ЈЛС у СБО 				
Институције одговорне за праћење и контролу реализације:	<ul style="list-style-type: none"> Годишње праћење и контролу реализације мере спроводи свака ЈЛС понаособ, уз обавезу редовног међусобног извештавања. 				
Партнери у реализацији:	<ul style="list-style-type: none"> Установе културе Ресорна министарства Владе РС Ресорни секретаријати Владе АПВ МЗ 				
Рок за реализацију:	<ul style="list-style-type: none"> 31. децембар 2030. године 				
Показатељ:	<ul style="list-style-type: none"> Број изграђених/реконструисаних објеката културе, који у 2023. години износи 0/0, а циљана вредност у 2030. години је 1/28. 				
Извор верификације:	<ul style="list-style-type: none"> 5 ЈЛС у СБО 				
Процена потребних финансија:	<ul style="list-style-type: none"> 2.566.755.000 РСД 				
Процена финансијских ефеката на буџете 5 ЈЛС (збирно):	<ul style="list-style-type: none"> 1.168.511.000 РСД 				
Списак активности за Меру 1.1.					
Шифра	Активност	Рок	Носилац/ Партнери	Вредност (РСД)	Напомена
A 1.1.1.	Реконструкција Народног позоришта у Зрењанину	До 2026.	Град ЗР/ Министарство за културу и информисање	250.000.000	<ul style="list-style-type: none"> 60% Град + 40% РС Урађена ПТД
A 1.1.2.	Реконструкција новог простора Савремене галерије у Зрењанину	До 2025.	Град ЗР/ Министарство за културу и информисање	30.000.000	<ul style="list-style-type: none"> 60% Град + 40% РС
A 1.1.3.	Санација и опремање простора (сликарски и вајарски део) Савремене галерије у Каштелу – Ечка	До 2026.	Град ЗР/ Савремена галерија	1.500.000	<ul style="list-style-type: none"> 100% Град
A 1.1.4.	Реконструкција простора у Народног музеју (уграђња лифта за ОСИ)	До 2025.	Град ЗР/ Народни музеј	7.200.000	<ul style="list-style-type: none"> 100% Град Урађена ПТД
A 1.1.5.	Санација простора у књиговезници Градске народне библиотеке „Жарко Зрењанин“	До 2025.	Град ЗР/ Градска народна библиотека	1.500.000	<ul style="list-style-type: none"> 100% Град
A 1.1.6.	Адаптација фискултурне сале у Банатском Деспотовцу	До 2025.	Град ЗР/ МЗ Банатски Деспотовац	4.600.000	<ul style="list-style-type: none"> 36% Град + 64% АПВ
A 1.1.7.	Адаптација Дома културе у Лукићеу	До 2025.	Град ЗР/ МЗ Лукићево	4.500.000	<ul style="list-style-type: none"> 36% Град + 64% АПВ
A 1.1.8.	Адаптација Дома културе у Ботошу	До 2025.	Град ЗР/ МЗ Ботош	4.500.000	<ul style="list-style-type: none"> 36% Град + 64% АПВ
A 1.1.9.	Реконструкција Амфитеатра КЦЗР	До 2030.	Град ЗР/ КЦЗР	12.000.000	<ul style="list-style-type: none"> 15% Град + 85% донатор (РС и/или АПВ)
A 1.1.10.	Кућа Михајла Пупуна, Зрењанин	До 2026.	Град ЗР/ РС или АПВ	20.000.000	<ul style="list-style-type: none"> 50% Град + 50% РС или АПВ
A.1.1.11.	Кућа Уроша Предића, Орловат	До 2026.	Град ЗР/	30.000.000	<ul style="list-style-type: none"> 50% Град + 50%

Стратегија за младе Средњег Баната за период 2024-2030.

			РС или АПВ		донатори (РС и/или АПВ)
A 1.1.12.	Градска кућа, града Зрењанина (Жупанијска палата)	До 2030.	Град ЗР/ РС или АПВ	1.800.000.000	• 50% Град + 50% + донатори (РС, АПВ, и/или ЕУ)
A 1.1.13.	Реновирање позоришне/биоскопске сале Дома културе општине НБ	До 2025.	Општина НБ/ Дом културе НБ	1.755.000	• 100% ЈЛС • ПТД у плану
A 1.1.14.	Опремање позоришне/биоскопске сале Дома културе општине НБ	До 2025.	Општина НБ/ Дом културе НБ	15.000.000	• 15% ЈЛС + 85% донатор • Урађена Спецификација за набавку опреме
A 1.1.15.	Реконструкција дела објекта Омладинског дома „ШУШАЊ“	До 2030.	Општина НБ/ КУД „Јокаи Мор“ НБ	20.000.000	• 20% ЈЛС + 80% АПВ
A 1.1.16.	Опремање објекта Омладински дом „ШУШАЊ“	До 2030.	Општина НБ	7.000.000	• 100% ЈЛС
A 1.1.17.	Реконструкција Омладинског дома у Новом Милошеву	До 2030.	Општина НБ/ Дом културе општине НБ	35.000.000	• 20% ЈЛС + 80% АПВ
A 1.1.18.	Реконструкција објекта будућег Дома културе, Александрово	До 2025.	Општина НЦ/ МЗ Александрово	34.000.000	• 23% ЈЛС + 77% УКУ • Пројекат у току
A 1.1.19.	Реконструкција дома културе у Војвода Степи	До 2030.	Општина НЦ/ МЗ Војвода Степа	15.000.000	• 20% ЈЛС + 80% Донатор • У току израда ПТД
A 1.1.20.	Реконструкција зграде културе и пренамена у омладински центар у Српској Црњи	До 2025.	Општина НЦ/ МЗ Српска Црња	3.500.000	• 10% ЈЛС + 90% Донатор • Радови у току
A 1.1.21.	Реконструкција Дома културе у Српској Црњи	До 2027.	Општина НЦ/ МЗ Српска Црња	27.500.000	• 20% ЈЛС + 80% Донатор • Израђена ПТД
A 1.1.22.	Реконструкција Дома културе у Радојеву	До 2030.	Општина НЦ/ МЗ Радојево	7.000.000	• 20% ЈЛС + 80% Донатор
A 1.1.23.	Реконструкција зграде у Радојеву и пренамена дела зграде у Омладински центар	До 2030	Општина НЦ/ МЗ Радојево	27.000.000	• 20% ЈЛС + 80% Донатор • Израђена ПТД
A 1.1.24.	Изградња амфитеатра на отвореном у Српској Црњи	До 2030.	Општина НЦ/ МЗ Српска Црња	12.000.000	• 20% ЈЛС + 80% Донатор
A 1.1.25.	Реконструкција кровова на домовима културе у Јаши Томић и Сечњу	До 2025.	Општина СЕЧ	15.500.000	• 100% АПВ • Радови у току
A 1.1.26.	Отварање и опремање читаонице у Библиотеци "Јован Дучић" Сечањ	До 2024	Министарство културе/ АПВ и Општина СЕЧ	1.700.000	• 20% ЈЛС • 80% РС и АПВ
A 1.1.27.	Реконструкција дома културе у Равном Тополовцу	До 2027.	Општина ЖИ	40.000.000.	• 20% ЈЛС + 80% донатор • Радови у току
A 1.1.28.	Санација и доградња етнографског музеја у Торку	До 2024.	Општина ЖИ	127.000.000	• 100% донатор • Радови у току
A 1.1.29.	Санација дома културе у Банатском Двору	До 2028.	Општина ЖИ	12.000.000	• 20% ЈЛС + 80% донатор • Радови у току

Мера 1.2: Унапређење спортско-рекреативне инфраструктуре (затворени објекти)					
Врста мере:	• Обезбеђење добара и пружање услуга				
Институције одговорне за реализацију:	• 5 ЈЛС у СБО				
Институције одговорне за праћење и контролу реализације:	• Годишње праћење и контролу реализације мере спроводи свака ЈЛС понаособ, уз обавезу редовног међусобног извештавања.				
Партнери у реализацији:	• 5 спортских савеза у 5 ЈЛС у СБО • ЈУ Спортски објекти, Зрењанин				
Рок за реализацију:	• 31. децембар 2030. године				
Показатељ:	• Број изграђених/реконструисаних (затворених) спортских објеката, чија је вредност у 2023. години 0/0, а циљана вредност у 2030. години је 6/13.				
Извор верификације:	• 5 ЈЛС у СБО (финансије)				
Процена потребних финансија:	• 2.417.500.000 РСД				
Процена финансијских ефеката на буџете 5 ЈЛС (збирно):	• 675.270.000 РСД				
Списак активности за Меру 1.2.					
Шифра	Активност	Рок	Носилац/ Партнери	Вредност (РСД)	Напомена
A 1.2.1.	Реконструкција крова Дома борилачких спортова у Зрењанину	До 2025.	Град ЗР/ ЈУ Спортски објекти	2.000.000	• 100% Град
A 1.2.2.	Реконструкција крова спортског центра у Малој Америци	До 2025.	Град ЗР/ ЈУ Спортски објекти	2.000.000	• 100% Град
A 1.2.3.	Реконструкција крова спортског центра Партизан	До 2025.	Град ЗР/ ЈУ Спортски објекти	2.000.000	• 100% Град
A 1.2.4.	Санација крова на објекту Стрелиште	До 2025.	Град ЗР/ ЈУ Сп. објекти	2.000.000	• 100% Град
A 1.2.5.	Градски затворени базен	До 2027.	Град ЗР/ надлежно министарство или АПВ	200.000.000	• 50% Град + 50% донатори (РС и/или АПВ)
A 1.2.6.	Изградња затворене куглане са смештајним капацитетима (Карађорђево трг)	До 2027.	Град ЗР/ ЕУ	240.000.000	• 15% Град + 85% ЕУ
A.1.2.7.	Тренажни центар за атлетику и параолимпијски центар локација Партизан	До 2029.	Град ЗР/ ЕУ	600.000.000	• 15% Град + 85% ЕУ
A.1.2.8.	Мотел Шумица (вишенаменски објекат)	До 2029.	Град ЗР/ ЕУ	78.000.000	• 50% Град+50% АПВ
A.1.2.9.	Реконструкција физкултурних сала у насељеним местима општине Нова Црња	До 2023.	Општина НЦ/ МЗ Општине	120.000.000	• 20% ЈЛС + 80% Донатор
A.1.2.10.	Реконструкција спортске хале „Душан Силни“ у Српској Црњи	До 2023.	Општина НЦ/ МЗ Срп. Црња	20.000.000	• 20% ЈЛС + 80% Донатор
A.1.2.11.	Изградња затвореног базена у Н. Бечеју	До 2025.	Општина НБ	554.000.000	• 45,20 % ЈЛС + 54,80% УКУ АПВ • Радови у току

Стратегија за младе Средњег Баната за период 2024-2030.

A.1.2.12.	Опремање комплекса затвореног базена у Н. Бечеју	До 2025.	Општина НБ	50.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • 50% ЈЛС + 50 % УКУ АПВ
A.1.2.13.	Реконструкција, доградња и адаптација физкултурне сале ОШ „Милан Станчић Уча“, Кумане	До 2025.	Општина НБ	48.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • 37 % ЈЛС + 63% УКУ АПВ
A.1.2.14.	Реконструкција и завршетак изградње спортске хале у Сечњу	До 2030.	Општина СЕЧ РС, АПВ, донатори	300.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • 20% ЈЛС, • 80% АПВ, РС и донатори • Израђена ПТД
A.1.2.15.	Изградња кампа на Тамишу	До 2025.	Мин.туризма, АПВ или Општина СЕЧ/Прекогранична сарадња	70.500.000	<ul style="list-style-type: none"> • 20% ЈЛС, АПВ И РС • 80% Донатори • Израђена ПТД
A.1.2.16.	Извођење радова на санацији спорске хале у Јаши Томић	До 2025.	Општина СЕЧ/РС и АПВ	20.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • 20% ЈЛС, • 80% РС и АПВ • Израђена ПТД
A.1.2.17.	Реконструкција одмаралишта у Сутомору	До 2030.	Општина СЕЧ/РС, АПВ	12.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • 20% ЈЛС, • 80% АПВ, РС и донатори
A.1.2.18.	Проширење Туристичко-информативног центра	До 2025.	Министарство туризма, АПВ/Општина СЕЧ	3.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • 20% ЈЛС • 80% РС и АПВ
A.1.2.19.	Реконструкција физкултурних сала у општини Житиште	До 2030.	Општина ЖИ	94.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • 20% ЈЛС + 80% Донатор

Мера 1.3: Унапређење спортско-рекреативне инфраструктуре (отворени објекти)					
Врста мере:	• Обезбеђење добара и пружање услуга				
Институције одговорне за реализацију:	• 5 ЈЛС у СБО				
Институције одговорне за праћење и контролу реализације:	• Годишње праћење и контролу реализације мере спроводи свака ЈЛС понаособ, уз обавезу редовног међусобног извештавања.				
Партнери у реализацији:	• 5 спортских савеза у 5 ЈЛС у СБО • УКУ (Управа за капитална улагања)				
Рок за реализацију:	• 31. децембар 2030. године				
Показатељ:	• Број изграђених/реконструисаних (отворених) спортских објеката, чија је вредност у 2023. години 0/0, а циљана вредност у 2030. години је 12/16.				
Извор верификације:	• 5 ЈЛС у СБО (финансије)				
Процена потребних финансија:	• 1.742.180.000 РСД				
Процена финансијских ефеката на буџете 5 ЈЛС (збирно):	• 1.066.221.000 РСД				
Списак активности за Меру 1.3.					
Шифра	Активност	Рок	Носилац/ Партнери	Вредност (РСД)	Напомена
A 1.3.1.	Изградња трим стазе у Карађорђевој парку у Зрењанину	До 2025.	Град ЗР/ Министарство туризма	29.100.000	• 31% Град + 69% Министарство туризма • Радови у току
A 1.3.2.	Санација и адаптација Градског стадиона	До 2025.	Град ЗР/ УКУ	620.000.000	• 32% Град + 68% УКУ • Радови у току
A 1.3.3.	Санација отворених кошаркашких терена 3x3	До 2030.	Град ЗР/ Покрајински секретеријати	21.000.000	• 20% Град + 80% АПВ
A 1.3.4.	Постављање теретана на отвореном теренима у насељеним местима Града ЗР	До 2030.	Град ЗР/ Покрајински секретеријати	35.000.000	• 20% Град + 80% АПВ
A 1.3.5.	Купалиште "Пескара" Зрењанин (Проширење капацитета купалишта, постављање тобогана, скијалиште на води, изградња спортских терена)	До 2030.	Град ЗР/ надлежно министарство или АПВ	360.000.000	• 50% Град + 50% донатори (РС и/или АПВ)
A 1.3.6.	Излетиште „Мотел Шумица“ реконструкција спортских терена и постављање мобилијара	До 2027.	Град ЗР	15.000.000	• 100% Град
A 1.3.7.	Локалитет „Војни стадион“, реконструкција терена и трим стазе	До 2027.	Град ЗР	15.000.000	• 100% Град
A 1.3.8.	Завршетак изградње базена у Меленцима	До 2030.	Град ЗР	100.000.000	• 50% Град + 50% донатори (РС и/или АПВ)
A 1.3.9.	Реконструкција отворених школских терена за мале	До 2030.	Општина НЦ/ ОШ и СШ	60.000.000	• 20% ЈЛС + 80% Донатор

	спортове				
A.1.3.10.	Реконструкција тениског терена у Српској Црњи	До 2026.	Општина НЦ/ МЗ Српска Црња	3.000.000	• 20% ЈЛС + 80% Донатор
A.1.3.11.	Изградња теретана на отвореном у насељеним местима општине Нова Црња	До 2030.	Општина НЦ/ МЗ Општине	4.000.000	• 20% ЈЛС + 80% Донатор
A.1.3.12.	Изградња клизалишта са вештачким ледом у Српској Црњи	До 2027.	Општина НЦ/ МЗ Српска Црња	4.000.000	• 20% ЈЛС + 80% Донатор
A.1.3.13.	Изградња адреналин парка	До 2028.	Општина НЦ/ донатори	8.000.000	• 20% ЈЛС + 80% Донатор
A.1.3.14.	Изградња бицикличичке стазе од граничног прелаза Српска Црња до улаза у насељено место Нова Црња	До 2030.	Општина НЦ/ донатори	170.000.000	• 15% ЈЛС + 85% Донатор
A.1.3.15.	Израда ПТД за изградњу отвореног базена у Н. Бечеју	2024.	Општина НБ	10.000.000	• 100% ЈЛС
A.1.3.16.	Изградња спортског објекта са пратећим садржајем у Новом Милошеву /стадион	До 2025..	Општина НБ/ МЗ Ново Милошево	44.880.000	• 75% ЈЛС + 25% АПВ
A.1.3.17.	Реконструкција стадиона у Куману	До 2024..	Општина НБ/ МЗ Кумане	5.000.000	• 100% ЈЛС
A.1.3.18.	Инвестиционо одржавање фудбалских игралишта у насељеним местима (Сечањ, Крајишник, Сутјеска, Јаша Томић, Бока, Неузина, Јарковац и Конак)	До 2025.	Општина СЕЧ/ АПВ	2.400.000	• 20% ЈЛС • 80% АПВ
A.1.3.19.	Изградња спортско-рекреативне зоне-прва етапа	До 2025.	РС, АПВ или Општина СЕЧ/ Прекогранична сарадња	105.000.000	• 20% ЈЛС, АПВ И РС + 80% Донатори
A.1.3.20.	Опремање излетишта	До 2025.	РС, АПВ/ Општина СЕЧ	9.000.000	• 20% ЈЛС + 80% РС и АПВ
A.1.3.21.	Уређење пешачко-рекреативних стаза	До 2025.	РС, АПВ/ Општина СЕЧ	7.500.000	• 20% ЈЛС + 80% РС и АПВ
A.1.3.22.	Реконструкција тргова у насељеним местима општине Сечањ	До 2025.	РС, АПВ/ Општина СЕЧ	82.500.000	• 20% ЈЛС + 80% РС, АПВ и донатори
A.1.3.23.	Реконструкција терена за мале спортове у Житиште	До 2025.	Општина ЖИ/ КЗМ	7.000.000	• 20% ЈЛС + 80% донатори
A.1.3.24.	Реконструкција терена за мали фудбал у Новом Итебеју	До 2027.	Општина ЖИ/ КЗМ	4.800.000	• 20% ЈЛС + 80% донатори
A.1.3.25.	Изградња теретана на отвореном у општини ЖИ	До 2030.	Општина ЖИ/ КЗМ	10.000.000	• 20% ЈЛС + 80% донатори
A.1.3.26.	Изградња трим стаза у три насељена места општине ЖИ	До 2030.	Општина ЖИ/ КЗМ	10.000.000	• 20% ЈЛС + 80% донатори

Посебан циљ 2: Програмска подршка културној и спортској делатности	
Показатељ:	<ul style="list-style-type: none"> % планираних буџетских средстава ЈЛС за програме из културе, при чему је он у 2023. години износио 7,37% (ЗР); 0,17% (НБ); 0,21% (НЦ); 0,24% (ЖИ) и 0,97% (СЕЧ), а циљана вредност у 2030. години је већа за 10-15% по референтној ЈЛС. % планираних буџетских средстава ЈЛС за спортске програме, при чему је он у 2023. години износио 1,78% (ЗР); 0,82% (НБ); 1,69% (НЦ); 2,75% (ЖИ) и 2,07 (СЕЧ), а циљана вредност у 2030. години је већа за 10% по референтној ЈЛС.
Извор верификације:	<ul style="list-style-type: none"> 5 ЈЛС у СБО (финансије)

Мера 2.1: Подршка програмима установа културе	
Врста мере:	<ul style="list-style-type: none"> Подстицајна
Институције одговорне за реализацију:	<ul style="list-style-type: none"> 5 ЈЛС у СБО
Институције одговорне за праћење и контролу реализације:	<ul style="list-style-type: none"> Годишње праћење и контролу реализације мере спроводи свака ЈЛС понаособ, уз обавезу редовног међусобног извештавања.
Партнери у реализацији:	<ul style="list-style-type: none"> Установе културе у СБО
Рок за реализацију:	<ul style="list-style-type: none"> 31. децембар 2030. године
Показатељ:	<ul style="list-style-type: none"> Средства буџета ЈЛС „за програме културе“, чија је вредност у 2023. години износила 524,5 мил. РСД (ЗР); 3 мил. РСД (НБ); 2 мил. РСД (НЦ); 2 мил. РСД (ЖИ); 8,9 мил. РСД (СЕЧ) РСД, а циљана вредност у 2030. години је већа за 15% / ЈЛС
Извор верификације:	<ul style="list-style-type: none"> 5 ЈЛС (финансије)
Процена потребних финансија:	<ul style="list-style-type: none"> 4.501.600.000 РСД
Процена финансијских ефеката на буџете 5 ЈЛС (збирно):	<ul style="list-style-type: none"> 4.409.725.000 РСД

Списак активности за Меру 2.1.

Шифра	Активност	Рок	Носилац/ Партнери	Вредност (РСД)	Напомена
A 2.1.1.	Локус у Зрењанину	До 2030./ сваке године	Град ЗР/ КЦ ЗР	150.000.000	• 100% Град
A 2.1.2.	Јачање културне продукције и уметничког стваралаштва, ЗР	До 2030./ сваке године	Град ЗР	35.000.000	• 100% Град
A 2.1.3.	Функционисање локалних установа културе (са редовним програмима)	До 2030./ сваке године	Град ЗР	3.650.000.000	• 100% Град
A 2.1.4.	Народна библиотека Српска Црња (функционисање и програми)	До 2030./ сваке године	Општина НЦ/ Народна библиотека	75.500.000	• 100% ЈЛС
A 2.1.5.	Општинске манифестације	До 2030./ сваке године	Општина НЦ	27.000.000	• 100 % ЈЛС
A 2.1.6.	Јачање културне продукције и уметничког стваралаштва	До 2030./ сваке године	Општина НЦ	15.000.000	• 100% ЈЛС
A 2.1.7.	Школа у природи Хертеленди, Бочар	До 2030./ сваке године	Општина НБ/ МЗ Бочар	175.000.000	• 50% Град + 50% АПВ
A 2.1.8.	Дом културе општине НБ (функционисање и програми)	До 2030./ сваке године	Општина НБ	166.000.000	• 100% ЈЛС

Стратегија за младе Средњег Баната за период 2024-2030.

A 2.1.9.	Народна библиотека НБ (функционисање и програми)	До 2030./ сваке године	Општина НБ	112.000.000	• 100% ЈЛС
A 2.1.10.	Јачање културне продукције и уметничког стваралаштва/ (Јавни позив за стицање права на уплату доприноса)	До 2030./ сваке године	Општина НБ	77.000.000	• 100% ЈЛС
A 2.1.11.	Награде студентима	До 2030 сваке године	Општина СЕЧ	2.300.000	• 100% ЈЛС
A 2.1.12.	Награде ученицима Вуковцима	До 2030 сваке године	Општина СЕЧ	1.750.000	• 100% ЈЛС
A 2.1.13.	Библиотека Јован Дучић: Издавање књига-штампање	До 2030 сваке године	Општина СЕЧ	4.200.000	• 100% ЈЛС
A 2.1.14.	Библиотека Јован Дучић: Организовање књижевних вечери и промоција књига	До 2030 сваке године	Општина СЕЧ	2.100.000	• 100% ЈЛС
A 2.1.15.	Јачање културне продукције и уметничког стваралаштва - ликовна колонија, Житиште	До 2030./ сваке године	Општина ЖИ	8.750.000	• 50% Град + 50% АПВ, РС

Мера 2.2: Подршка програмима цивилног сектора у култури					
Врста мере:	<ul style="list-style-type: none"> • Подстицајна 				
Институције одговорне за реализацију:	<ul style="list-style-type: none"> • 5 ЈЛС у СБО 				
Институције одговорне за праћење и контролу реализације:	<ul style="list-style-type: none"> • Годишње праћење и контролу реализације мере спроводи свака ЈЛС понаособ, уз обавезу редовног међусобног извештавања. 				
Партнери у реализацији:	<ul style="list-style-type: none"> • КУД-ови у 5 ЈЛС • Установе културе 				
Рок за реализацију:	<ul style="list-style-type: none"> • 31. децембар 2030. године 				
Показатељ:	<ul style="list-style-type: none"> • Број финансираних програма из културе „за КУД-ове“, чија је вредност у 2023. години износила: 57 (ЗР); 4 (НБ); 5 (НЦ); 14 (ЖИ) + 5 (СЕЧ), а циљана вредност у 2030. години је већа за 10-15%/ЈЛС 				
Извор верификације:	<ul style="list-style-type: none"> • 5 ЈЛС у СБО (финансије) 				
Процена потребних финансија:	<ul style="list-style-type: none"> • 103.430.000 РСД 				
Процена финансијских ефеката на буџете 5 ЈЛС (збирно):	<ul style="list-style-type: none"> • 103.430.000 РСД 				
Списак активности за Меру 2.2.					
Шифра	Активност	Рок	Носилац/ Партнери	Вредност (РСД)	Напомена
A 2.2.1.	Подстицање аматерског културног и уметничког стваралаштва кроз доделу средстава путем јавних конкурса, ЗР	До 2030./ сваке године	Град ЗР/ КУД ови	28.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • 100% Град • Јавни позив
A 2.2.2.	Финансирање програма/пројеката удружења и других организација цивилног друштва	До 2030./ сваке године	Општина НЦ	12.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • 100% ЈЛС
A 2.2.3.	Финансирање и суфинансирање пројеката у култури из буџета општине Нова Црња	До 2030./ сваке године	Општина НЦ	12.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • 100% ЈЛС
A 2.2.4.	Финансирање пројеката у култури по конкурс за Удружења грађана и КУД-ова	До 2030./ сваке године	Општина НБ	19.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • 100% ЈЛС
A 2.2.5.	Јачање културне продукције и уметничког стваралаштва	До 2030./ сваке године	Општина СЕЧ	15.430.000	<ul style="list-style-type: none"> • 100% ЈЛС
A 2.2.6.	Подршка КУД-овима, аматерским позориштима и другим организацијама културе у општини Сечањ	До 2030./ сваке године	Општина СЕЧ	3.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • 100% ЈЛС
A 2.2.7.	Подршка КУД-овима, аматерским позориштима и другим организацијама културе у општини Житиште	До 2030./ сваке године	Општина ЖИ/ КУД ови	14.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • 100% ЈЛС • Јавни позив

Мера 2.3: Подршка спортским програмима спортских организација					
Врста мере:	<ul style="list-style-type: none"> • Подстицајна 				
Институције одговорне за реализацију:	<ul style="list-style-type: none"> • 5 ЈЛС у СБО 				
Институције одговорне за праћење и контролу реализације:	<ul style="list-style-type: none"> • Годишње праћење и контролу реализације мере спроводи свака ЈЛС понаособ, уз обавезу редовног међусобног извештавања. 				
Партнери у реализацији:	<ul style="list-style-type: none"> • 5 спортских савеза (СС) у СБО • П.У. „Пава Сударски“, НБ • ОШ и СШ 				
Рок за реализацију:	<ul style="list-style-type: none"> • 31. децембар 2030. године 				
Показатељ:	<ul style="list-style-type: none"> • Средства буџета ЈЛС „за спортске програме“, чија је вредност у 2023. години 199,07 милиона РСД/5 ЈЛС, а циљана вредност у 2030. години је већа за 10%. 				
Извор верификације:	<ul style="list-style-type: none"> • РЗС 				
Процена потребних финансија:	<ul style="list-style-type: none"> • 1.142.400.000 РСД 				
Процена финансијских ефеката на буџете 5 ЈЛС (збирно):	<ul style="list-style-type: none"> • 1.142.400.000 РСД 				
Списак активности за Меру 2.3.					
Шифра	Активност	Рок	Носилац/ Партнери	Вредност (РСД)	Напомена
A 2.3.1.	Подршка локалним спортским организацијама, удружењима и савезима кроз доделу средстава путем јавних конкурса, ЗР	До 2030./ сваке године	Град ЗР/ СС ЗР	700.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • 100% Град • Јавни позив
A 2.3.2.	Подршка спортским организацијама, удружењима и савезима	До 2030./ сваке године	Општина НЦ	99.0000.000	<ul style="list-style-type: none"> • 100% ЈЛС
A 2.3.3.	Подршка предшколском и школском спорту	До 2030./ сваке године	Општина НЦ	4.800.000	<ul style="list-style-type: none"> • 100% ЈЛС
A 2.3.4.	Годишњи програми организација у области спорта	До 2030./ сваке године	Општина НБ/ СС НБ	115.500.00	<ul style="list-style-type: none"> • 100% ЈЛС • Јавни позив
A 2.3.5.	Подршка предшколском и школском спорту, Нови Бечеј	До 2030./ сваке године	Општина НБ/ П.У. „Пава Сударски“, ОШ и СШ	5.600.000	<ul style="list-style-type: none"> • 100% ЈЛС
A 2.3.6.	Подршка годишњим програмима спортских организација у општини Сечањ-клубови	До 2030./ сваке године	ЈЛС/ СС СЕЧ	70.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • 100% ЈЛС
A 2.3.7.	Подршка годишњим програмима спортских организација у општини Сечањ-турнири	До 2030./ сваке године	ЈЛС/ СС СЕЧ	5.400.000	<ul style="list-style-type: none"> • 100% ЈЛС
A 2.3.8.	Подршка школском спорту	До 2030./ сваке године	ЈЛС/ СС СЕЧ	2.100.000	<ul style="list-style-type: none"> • 100% ЈЛС
A 2.3.9.	Подршка годишњим програмима спортских организација у општини Житиште	До 2030./ сваке године	Општина ЖИ/ СС ЖИ	140.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • 100% Град • Јавни позив

Посебан циљ 3: Подизање свести младих о значају психо-социјалног и економског осамостаљивања	
Показатељ:	<ul style="list-style-type: none"> Број младих обухваћених услугама Саветовалишта за младе, при чему је он износио 1.038 у 2022. години, а циљана вредност у 2030. години је већа за 15%. Смањење броја незапослених из категорије младих у СБО, при чему је он износио 2.130 у 2022. години, а циљана вредност у 2030. години је мања за 10%.
Извор верификације:	<ul style="list-style-type: none"> Саветовалиште за младе у Зрењанину, НСЗ у Зрењанину

Мера 3.1: Подршка психо-социјалном осамостаљивању младих	
Врста мере:	<ul style="list-style-type: none"> Комбинована (Информативно-едукативна и Обезбеђење добара)
Институције одговорне за реализацију:	<ul style="list-style-type: none"> Град Зрењанин
Институције одговорне за праћење и контролу реализације:	<ul style="list-style-type: none"> Годишње праћење и контролу реализације мере спроводи Дом здравља Зрењанин. уз обавезу извештавања према Граду Зрењанину.
Партнери у реализацији:	<ul style="list-style-type: none"> Саветовалиште за младе, Зрењанин Центар „Мост“, ЗР ЦСР (Центар за социјални рад) Школе, ВШУ Домови здравља
Рок за реализацију:	<ul style="list-style-type: none"> 31. децембар 2030. године
Показатељ:	<ul style="list-style-type: none"> % успешности излазног теста, чија је вредност у 2023. години 65%, а циљана вредност у 2030. години је већа за 10%.
Извор верификације:	<ul style="list-style-type: none"> Саветовалиште за младе, Зрењанин
Процена потребних финансија:	<ul style="list-style-type: none"> 9.000.000 РСД
Процена финансијских ефеката на буџете 5 ЈЛС (збирно):	<ul style="list-style-type: none"> 4.600.000 РСД

Списак активности за Меру 3.1.

Шифра	Активност	Рок	Носилац/ Партнери	Вредност (РСД)	Напомена
А 3.1.1.	Повећање видљивости Саветовалишта (друштвене мреже и др.)	До 2030./ сваке године	Саветовалиште за младе/ Школе, ВШУ, Домови здравља	1.000.000	<ul style="list-style-type: none"> 100% 5 ЈЛС у СБО
А 3.1.2.	Већи територијални обухват Саветовалишта за младе у Зрењанину (на 4 ЈЛС у СБО)	До 2030./ сваке године	Саветовалиште за младе/ Домови здравља, средње школе	4.000.000	<ul style="list-style-type: none"> 100% 4 општине у СБО
А 3.1.3.	Подизање техничких капацитета Саветовалишта (рачунарска опрема, аутомобил, намештај)	До 2026./ сваке године	Дом здравља ЗР/ Град ЗР	4.000.000	<ul style="list-style-type: none"> 15% Дом здравља, Град ЗР + 85% донатори

Мера 3.2:					
Подршка економском оснаживању/осамостаљивању младих					
Врста мере:	<ul style="list-style-type: none"> • Подстицајна 				
Институције одговорне за реализацију:	<ul style="list-style-type: none"> • 5 ЈЛС у СБО 				
Институције одговорне за праћење и контролу реализације:	<ul style="list-style-type: none"> • Годишње праћење и контролу реализације мере спроводи свака ЈЛС понаособ, уз обавезу редовног међусобног извештавања. 				
Партнери у реализацији:	<ul style="list-style-type: none"> • НСЗ, филијала Зрењанин, Бизнис инкубатор Зењанин, ЗРЕПОК, ТФ Михајло Пупин, ВТШСС, привредни субјекти у СБО 				
Рок за реализацију:	<ul style="list-style-type: none"> • 31. децембар 2030. године 				
Показатељ:	<ul style="list-style-type: none"> • Средства буџета ЈЛС за економско оснаживање младих, чија је вредност у 2023. години износила: 3 мил. РСД (ЗР); 0 РСД (НБ); 0 РСД (НЦ); 0 РСД (ЖИ) и 0 РСД (СЕЧ), а циљана вредност у 2030. години је већа за 10%, односно опредељивање упоредивих буџетских средстава за ове намене у ЈЛС где то није случај. 				
Извор верификације:	<ul style="list-style-type: none"> • НСЗ, филијала Зрењанин 				
Процена потребних финансија:	<ul style="list-style-type: none"> • 434.930.000 РСД 				
Процена финансијских ефеката на буџете 5 ЈЛС (збирно):	<ul style="list-style-type: none"> • 213.170.000 РСД 				
Списак активности за Мериу 3.2.					
Шифра	Активност	Рок	Носилац/ Партнери	Вредност (РСД)	Напомена
А 3.2.1.	Подршка младим Старт ап-овима (Бизнис инкубатор и др.)	До 2025.	Град ЗР/ Бизнис инкубатор ЗР	100.000.000	• 30% Град ЗР + 70% АПВ
А 3.2.2.	Летња стручна пракса (студенти)	До 2030./ сваке године	5 ЈЛС/ ЗРЕПОК, ТФ МП, ВТШСС, привредни субјекти	100.000.000	• 30% Град ЗР + 70% АПВ
А 3.2.3.	Летња стручна пракса (средњошколци)	До 2030./ сваке године	5 ЈЛС/ ЗРЕПОК, ТФ МП, ВТШСС, привред. субјекти	100.000.000	• 30% Град ЗР + 70% АПВ
А 3.2.4.	Конкурс за мере активне политике запошљавања, ЗР	До 2030./ сваке године	Град ЗР/ НСЗ	35.000.000	• 100% Град
А 3.2.5.	Конкурс економско оснаживање младих, ЗР	До 2030./ сваке године	Град ЗР/ НСЗ	21.000.000	• 100% Град
А 3.2.6.	Реализација мера активне политике запошљавања	До 2030./ сваке године	Општина НЦ/ НСЗ	24.000.000	• 51% ЈЛС + 49% НСЗ
А 3.2.7.	Мере подршке руралном развоју	До 2030./ сваке године	Општина НЦ	31.800.000	• 100% ЈЛС
А 3.2.8.	Спровођење омладинске политике	До 2030./ сваке године	Општина НЦ	2.700.000	• 100% ЈЛС
А 3.2.9.	Реализација мера активне политике запошљавања	До 2025.	НСЗ/ Општина НБ, привредни субјекти	7.830.000	• 51% ЈЛС +49% НСЗ, Филијла ЗР
А 3.2.10.	Политика запошљавања и samozapoшљавања- моја прва плата	До 2025.	Општина СЕЧ	5.000.000	• 100% ЈЛС
А 3.2.11.	Организовање едукација за стицање вештина неопходних	До 2030./ сваке године	Општина ЖИ	2.100.000	• 100% ЈЛС

Стратегија за младе Средњег Баната за период 2024-2030.

	за успешно запошљавање (писање биографије, ...)				
А 3.2.12.	Едукације за почетнике у послу, подршка при изради пословних планова	До 2030./ сваке године	Општина ЖИ	3.000.000	• 100% ЈЛС
А 3.2.13.	Саветодавне услуге професионалне оријентације и каријерног вођења (радионице, програми, итд)	До 2030./ сваке године	Општина ЖИ	2.500.000	• 100% ЈЛС

Посебан циљ 4: Повећање видљивости и ангажмана организација које окупљају младе на волонтерској основи	
Показатељи:	<ul style="list-style-type: none"> Буџетска средства за КЗМ у 5 ЈЛС, при чему су у 2023. години она износила 1,5 мил РСД, уз напомену да је буџет за КЗМ у Зрењанину и Новом Бечеју = 0 РСД. Циљана вредност у 2030. години је да све КЗМ у СБО буду присутне у буџетима ЈЛС, и да повећање буде између 100% и 200%. Број младих волонтера у 5 организација Црвеног крста у ЈЛС, при чему је он 2023. години износио око 800, а циљана вредност у 2030. години је повећање за 15% по ЈЛС.
Извор верификације:	<ul style="list-style-type: none"> 5 ЈЛС (финансије) Организације Црвеног крста у СБО

Мера 4.1: Унапређење рада КЗМ у 5 ЈЛС у СБО	
Врста мере:	<ul style="list-style-type: none"> Подстицајна
Институције одговорне за реализацију:	<ul style="list-style-type: none"> 5 ЈЛС у СБО
Институције одговорне за праћење и контролу реализације:	<ul style="list-style-type: none"> Годишње праћење и контролу реализације мере спроводи свака КЗМ понаособ, уз обавезу редовног међусобног извештавања.
Партнери у реализацији:	<ul style="list-style-type: none"> 5 КЗМ у СБО
Рок за реализацију:	<ul style="list-style-type: none"> 31. децембар 2030. године
Показатељ:	<ul style="list-style-type: none"> Број волонтера/акција/пројеката 5 КЗМ је у 2030. години износио 115/21/44 (2023), а циљана вредност у 2030, години је већа за 20%/10%/20%.
Извор верификације:	<ul style="list-style-type: none"> 5 КЗМ у СБО
Процена потребних финансија:	<ul style="list-style-type: none"> 45.600.000 РСД
Процена финансијских ефеката на буџете 5 ЈЛС (збирно):	<ul style="list-style-type: none"> 11.100.000 РСД

Списак активности за Меру 4.1.

Шифра	Активност	Рок	Носилац/ Партнери	Вредност (РСД)	Напомена
А 4.1.1.	Умрежавање волонтера Средњег Баната (Израда базе волонтера, мобилне апликације, листе активности)	До 2025.	Град Зрењанин /4 ЈЛС у СБО, 5 КЗМ у СБО	3.000.000	<ul style="list-style-type: none"> 10% 5 ЈЛС + 90% донатори
А 4.1.2.	Озелењавање јавних површина у насељима у СБО	До 2030. / сваке године	Град Зрењанин / 4 ЈЛС у СБО, 5 КЗМ у СБО	10.000.000	<ul style="list-style-type: none"> 30% (услуге) 5 ЈЛС, 5 КЗМ, 5 ЈКП + 70% донатори
А 4.1.3.	Караван „Буди волонтер“	До 2030. / сваке године	5 КЗМ у СБО / Средње школе и факултети	600.000	<ul style="list-style-type: none"> 100% 5 ЈЛС
А 4.1.4.	Унапређење функционалних знања и вештина младих (неформално оспособљавање)	До 2030. / сваке године	5 КЗМ у СБО/ НВО сектор	10.000.000	<ul style="list-style-type: none"> 50% 5 ЈЛС + 50% АПВ
А 4.1.5.	Међународна сарадња младих из СБО	До 2030. / сваке године	5 ЈЛС / 5 КЗМ, међународни партнери	12.000.000	<ul style="list-style-type: none"> 10% 5 ЈЛС, 90% донатори
А 4.1.6.	Буди безбедан (интернет, саобраћај, здравље)	До 2030. / сваке године	5 ЈЛС/5 КЗМ	10.000.000	<ul style="list-style-type: none"> 10% 5 ЈЛС, 90% донатори

Мера 4.2: Подршка волонтерским непрограмским акцијама 5 организација ЦК у СБО					
Врста мере:	<ul style="list-style-type: none"> • Подстицајна 				
Институције одговорне за реализацију:	<ul style="list-style-type: none"> • 5 ЈЛС у СБО 				
Институције одговорне за праћење и контролу реализације:	<ul style="list-style-type: none"> • Годишње праћење и контролу реализације мере спроводи свака организација Црвеног крста у СБО понаособ, уз обавезу редовног међусобног извештавања. 				
Партнери у реализацији:	<ul style="list-style-type: none"> • ПУ на територији СБО • Школе • ВШУ (Високошколске установе) 				
Рок за реализацију:	<ul style="list-style-type: none"> • 31. децембар 2030. године 				
Показатељ:	<ul style="list-style-type: none"> • Број непрограмских акција, који у 2023. години износио 3, а циљана вредност у 2030. години је 5. 				
Извор верификације:	<ul style="list-style-type: none"> • 5 ЈЛС (финансије) 				
Процена потребних финансија:	<ul style="list-style-type: none"> • 40.500.000 RSD 				
Процена финансијских ефеката на буџете 5 ЈЛС (збирно):	<ul style="list-style-type: none"> • 37.050.000 RSD 				
Списак активности за Меру 4.2.					
Шифра	Активност	Рок	Носилац/ Партнери	Вредност (РСД)	Напомена
A 4.2.1.	Едукација безбедност у саобраћају	До 2030./ сваке године	5 орг. ЦК/ 5 ПУ у СБО	6.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • 90% 5 ЈЛС + 10% 5 ПУ у СБО
A 4.2.2.	Превенција трговине људима	До 2030./ сваке године	5 орг. ЦК/ 5 ПУ у СБО, школе	10.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • 90% 5 ЈЛС + 10% 5 ПУ у СБО
A 4.2.3.	Промоција хуманих вредности	До 2030./ сваке године	5 орг. ЦК/ школе	6.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • 100% 5 ЈЛС
A 4.2.4.	DRR - Смањење ризика од катастрофа	До 2030./ сваке године	5 орг. ЦК/ 5 ПУ, Школе	10.000.000	<ul style="list-style-type: none"> • 90% 5 ЈЛС + 10% 5 ПУ у СБО
A 4.2.5.	Еколошко освешћивање младих	До 2030./ сваке године	5 орг. ЦК/ Школе, ВШУ	8.500.000	<ul style="list-style-type: none"> • 90% 5 ЈЛС + 10% 5 орг. ЦК

Израда овог документа финансијски је потпомогнута од стране
Владе Републике Србије,
Кабинета Министра за равномерни регионални развој